

گہ زیزہ

«شيعر»

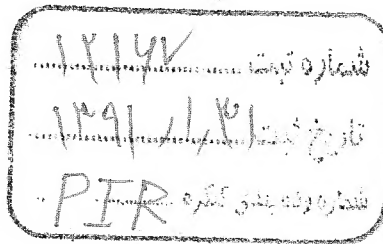
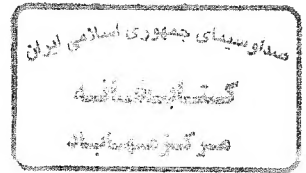
٧
ئاسو

گهزیه

«شیر»

نوسه:

ئاسو

۳۲۵۹

۳ ن ۴۳ ۱/۴۱

نام کتاب: گه‌زیزه

نویسنده: محمدسعید نجاری (ناسو)

ناشر: محمدسعید نجاری (ناسو)

لیتوگرافی: سایان گرافیک

حروفچینی: چاپ مهاباد

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۲۰۰۰

به نیوی خودا

خوم ده سوتینم هه تا به زمی خه لک روشن بکه م

کی له رنی گه لدا وه کوو شاعیر ده سووتی شه م نه بی

"ماموستا هیمن"

له و روزه وه یه که م به شی شیعره کانم له چاپ هاته در- ته ور می خه یال- چاپی محه مه دی سه قز به هاری ۶۸- به ته وه موو که م و کوو ریبه ی که هه یوو دیتان، تا ئیستا وه بیری کوو کر دنه وه ی به شی دوو هه می شیعره کانم نه بووم- ته گهر بکری پیان بلنی شیعر- له زور جیگا و مه حافیلی ته ده بی و خومالی دانیش تووم و را و بوو چوونی زور که سم له باره ی ته و شیعرانه بیستو ته وه. له زور جیگادا پیان دا هه لکو تووم و زور که سیش تووکیان لی کردووم. زور مه منوونی ته و که سانم که هانیان دام تا له م ریازنه کشیمه وه، به لام زور تر مه منوونی ته و شه خسانه م وه ک شوو شه شکانمیان تا تیژ تر بیرم.

خولاسه خو هه لکی شان و گله یی و شکایه ت مه به ستم نیه، که چی عه مه له ن نووسینه که م وای لی هات. نامه وی دیفاع له ته ور می خه یال بکه م چاوی ده ری، خو دیفاع له خو ی بکا، چاک بی ژه نگ ناهینی. به ده لیش بی شتی به ده ل خوشم بی و تالم بی له بهر چاوان ده که وی. به لام تازه ته و کتیبه بوه شانه، بوو ریشی^(۱) تازه هاتووم.

و چوو ده گیر فانه وه هه رچه ند ئیستاش لی نه بان نیم. جگه له وه ی: خراپ نوو سرایه وه- زووبوو- ویرا ستاری نه کرا هه وه لین ته زموونی شیعریم بوو- و... هیشتا خوشم ده وی.

کاتی برای دلسوزم کاک عومهری ره سوولی کاسیتی کی له و شیعرانه ی به قه ولی خه لک
 نه باتیل تو مار کرد، له کم مال هه بوو، له م ولاته ی خو م دا که لایه نگرئ ئه ده بی تیدا بی و،
 نه و نه واره ی نه بی، دوايه ده چوون کتیه که یان ده کپی و له رووی شریته که وه ده یان خوینده وه
 له هه موان سه یرتر ناشره که م بوو که کوتبووی له و کتیه زهره رم کردوه و له عه مباردا ماوه ته وه.
 نه مه له حالیکدایه کتییی به نرخ ی وه ک سالم - حه مدی - حاجی قادریش زیاتر له دوو سال بوو
 چاپ کرد بوو نه ده فروشرا. جا ئه گهر ته وژمی خه یال به قه ولی حافر نه م «طفل یکشبه» له دامینی
 نه وانداله عه مبار بمینیتته وه هیشتا زور هه لکشاهه.
 به لام زور به ی ئیراده کان لیم گیراون نه مانه ن:

۱- شیعر ی عاشقانه ت زورن

ناخر چ بکه م، از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر «حافظ»!!! به عه مه ل سو فیکه ری
 سیاسیشم کردوه، به لام له شیعر دا خو م فریو نه داوه هه رچی هه ستی بزواند بیتم، خوشم ویستوه
 و شیعر م بو گو توه:

ماموستا هیمن گوته نی: جیلوه یی جوانی له هه ر چیدا هه بی خوشم ده وی.

۲- شیعره کانت هه مو یان کوژن

من بروام له سه ر کوژن و نو ی بوونی شیعر وه ک ئه وانه نیه که پینان وایه که شیعر ی نو ی ده بی
 به فورمی نویش بنووسر یته وه. به رای من شیعر ی نو ی واته قالبی شیعر ی نو ی (نیمایی - سپید -
 یا به قه ولی نه و دیو حور) وه کوو قالبیکی تازه داها توو له پال نه و ۱۲ قالبه ی دیکه دا (غزله -
 مه سنه وی - رباعی ...) ده زانم.

مالم قه بره قالبیکی خوش و تازه و بهر فراوانه بو ده بر پینی هه ستی خاوین، به تایه ت شیعر ی خه واسه،
 عه وام لی حالی نابن ئیدی نه وه ی دوکتور په شیو به و په ری ساده گی هه موو شتی به و قالبه ده لی،
 ئیعجازه قسه ی له سه ر نیه. من هه ر شاعیر یک که نه توانی غزه لیک ی ناب بلی، پیم شاعیر یکی به
 ده سه لات نیه با کافر بم. وه نه بی شیعر ی نویش نه لیم. من له هه وه لی ریدام. نه م ریگه هات و
 چوی ده وی. تاله وادی شیعر ی کلاسیک نه په ر مه وه ناچمه ناو ده ریای شیعر ی تازه وه.

ههلبهت بهم فورمه و بهم قابله دانامن غه زهلی حافزم له فارسی دا - هیمن له کوردی دا - هیدی - نالی - وه فایی - هه میشه پی تازهن.

من هیچ کات بیرم له وه نه کردو ته وه که ئەم شیعره به چ قالبیک بلیم. غه زه ل بئی یا مه سنه وی. دوو بهیتی بئی یا نوی. به لکو ته وه ناوه روکی شیعره که و دنه تاییه تیه که ی بوه وه زن و قالب و ره دیف و شتی وای له گهل خوی هیناوه. ناشلیم شیعری شاعیرانی دیکه بئی ته ئسیر بوون، نه من، نه هیچ که س ناتوانی به هره پیشوان وهرنه گری. «ئه خه وانی ثالث» ده فره رمی: «نوی بوون به مانای له بیر بردنه وهی رابوردو و نه. جاریکیان ئوستادی کمان له دانیشگا دهی فره موو: خودا له قورعان باسی سی حه شه ره ی کردو وه.

ئه و سی حه شه ره ئه مانه ن: میلووره (نمل)، جالجالوکه (عنکبوت)، میش ههنگوین (نحل) دهی فره موو به بروای من ئەم سی چینه شاعیران. یه که م میلووره نمادی ئه و چینه یه که هه ر چی به دمیاندا دی ده یلین وه ک میلووره، له سبهینی هه تا ئیواره هه رخه ریکی کیشه وهن، هه ر کوی ده که نه وه و تهعه هود و دات و بهلین داری تیدا نیه. ئەم چینه باش نین.

چینی دووهم که جالجالوکه نمادیان. هه موو شتیکیان هی خویانه تالی له ده می خویان به ده وری مالیان دا ده ته نن که لک له هیچ وهرناگرن ته مه شای ده ور و بهر ناکه ن به لام مالکه یان هیند بئی بونیانه، به فوو یه ک با ده ی با، ئەم چینه ش کاریکی باش ناکه ن.

چینی سیههم که نمادی ئه وانه میش ههنگوینه، شاعیرانی راسته قینه ن. له هه ر گولی هه لاله یه ک ده مژن به لام ده یکه نه ههنگوین و ته حویلی جه ماعه تی ده ده ن، ئه وانه شاعیری واقعی بو وینه حافظی هیناوه. هه رچه ند زور که س له سه ر ئەم بزوايه نیه ویستم وه ک قسه یه کی خوش بی گیرمه وه. به لام خودا ده زانی عیسان به حافظ بلی کو ن، بئی ئینسافی ه.

کشتی باده بیاور که مرا بی رخ دوست گشته هر گوشه چشم از غم دل دریایی

نیستاش هیچ شاعیری به زهینی دا نه اتوو ه باده ته شبیه بکا به که شتی. ئه دی کوا وه جهی شه به؟ باده ی ناوه کی له گهل که شتی ساز کراوی دار یا ئاسنی؟ به لام ئەم مال ویرانه ئه و بهری شیعره که ی ده زهینی دا بووه. هه ر گوشه چاویکی بو ته ده ریایی له غه می فیراقی خوشه ویسته که ی، که وابوو

بۆ پەرينەو لەم دەريايە کەشتی لازمە. کەشتیەکی غەم رەوین، جالە بادە غەم رەوین تر؟ ئەو یە
وە جەهێ شەبە!! ئەمە کۆنە، بەلام ئەم وشە و ئیستعارە هەزاران جار دووپاتە کراوانە تازەن؟
دایکەم زە- کەوێک فری! داریکیان سووتاند - شەو زالە - یادت سیوێکی سوورە...و...

شاعیریکی نوێ خوازی کورد چۆن بەم شیعرە ی حاجی قادر دەلی کۆن:

تا دەستی نەدا خەنجەر و نە ی فەرھوو دەسا دە ی

حاجی بکوژن خیرە ئەدی مەیدەن ئەمانی

ئیمکانی لە کن ئەو عولەمای موودە قەلێشن

عونقا و وەفا بوو چ دەھانی چ میانی

جا بۆ شەرحە کە ی رەنگە ۲ پەری بوێ بەلام خولاسە کە ی ئەمە یە هەر وەک وەفا و عناق هەر
ناویان هە یە و خویان دیار نین دم و کەھەری مەعشوق دیار نەبوو تا بە دەم نەیکوت حاجی
بکوژن لە کەمەریشی خەنجەری دەر نەھینا.

نامەوێ بلیم شیعرێ نوێ شتی وای تێدانیە - دوکتور پەشیو و کاک شیرکۆ و کاک سوارە و...
شتی وایان هە یە هیچ کەس نەیکوتوو، بەلام دەلیلی ئەو نە یە هەرشتیکی بلیی کەسیک کوتبیتی
هەو نە، بەلام ئیدی هەر کەسیک هەستاو و بە دوو وشە ی تازە سەر چاوە ی پڕ لە ئاوی کۆنی
ئەدەبی کوردی کوێر کاتەو نە ئەو دەتوانی و نە ئەویش کوێر دەبیتەو... شیعر لە گەل زەمان و
شەرایەتی سیاسی هەلدەسەنگی بڕواتان هەبێ دوا ی سالی دوو هەزاریش هینشتا نالی -
مەولەوی، وەفایی، ئەدەب، و هەژار، هیمن هەر تازە دەمینیتەو. کوێراییم دایە کوردی -
شیخ رەزا - زاریم لە بیر چوو - کۆرە چوو زانم باوەر کەن هەرکام لەو شاعیرانە مالیکی تایبە تیان
بۆ خویان لە زەمەندی ئەدەبیاتی کورد دا دروست کردوو، کە قەت ناپوخی و هەتا هەتایە هەر
تازە یە. باسی گۆران ناکەم کە نوێ خوازە کان پێیان وایە ئەو تازە یە، کە چی غەزەل و مەسنەوی
هەر لەو جوانە.

زۆرم قسە لە دلدا بوو بیکەم، بەلام نامەوێ بەم پیشەکیە بارستایی کتیبە کە زیاتر کەم چونکا
لە پیشە کیدا بەنا لە سەر کورت دوانە. خوا یاربێ دەردی دلە کان هەلدە گرم بۆ نووسینیکی تر.

له باره ی ناوی ئەم بەشە له شیعره کانم ناوی «گهزیزه»م هه‌ڵبژاردوه، گهزیزه گولی‌که له زستان شین ده‌بن، به‌لام مزگینێ به‌هار دینێ. خوشم ده‌وی پێم جوانه، هه‌ر که‌شیش گهزیزه ی پێ جوان بێ خوشم ده‌وی. گهزیزه پیشکەش به‌ هه‌موو ئەو دلسۆزانه یه شیعر له‌ گه‌ل بارودۆخی خۆی هه‌لده‌سه‌نگین.

به‌لام پاش له چاپ هاتنه‌ ده‌ری «ته‌وژمی خه‌یال» چاوه‌روانی نامه‌ی زۆری دۆستانی نزیک و دوور بووم، که‌چی به‌داخه‌وه‌ نزیکترین ره‌فیقانم له‌ ترسی تیغی زمانی هه‌سووده‌کان گالته‌یان پێ ده‌کردم به‌لام ئەم دلسۆزانه به‌ نامه‌کانیان دلخۆشیان کردم و ده‌توانم بڵێم ئەم کۆمه‌له‌ شیعره‌ تین و ته‌وژمی ده‌س خۆش و راپه‌راندنی ئەوانه، ده‌نا له‌وانه‌ بوو له‌ هه‌لکه‌م به‌رنه‌وه. جاله‌به‌ر ئەوه‌ی به‌داخه‌وه‌ ناتوانم ده‌قی نوووسراوی ئەو به‌ریزانه‌ بنووسم به‌ نووسینی ناویان سیاسي گه‌رم و گوریان ده‌که‌م و ئه‌رکی گه‌وره‌ییان له‌سه‌ر سه‌ر داده‌نیم و به‌و هیوايه‌ی جینی ره‌زانه‌ندی ئەو ئازیزانه‌ پێک بێنێ.

۱- کاک مارف ئاغایی له‌ورمێ

۲- خوشکینکی دلسۆزی ئەده‌بی کوردی له‌ مه‌هاباده‌

۳- کاک قادر ئازمه‌ند له‌ میراوی بۆکان

۴- کاک احمد جانانی له‌ بۆکان

ئهرکی سه‌ر شانمه‌ سوپاسینکی پر به‌ دل بکه‌م له‌ کاک هه‌سه‌نی نیاکان و کاک محمه‌دی هه‌مه‌باقی که‌ له‌ تایپ و چاو پێ داخشانندی ئەم شیعرانه‌ چالاکانه یارمه‌تیان داوم.

به‌ هیوای دوا روژینکی رووناک بو‌هه‌موو لایه‌ک

ئاسۆ

بۆکان ۶ی جوژه‌ردانی ۷۲

مەن كە جارەنم تەرىفەي چاۋى تۆ بۇو رەھنەما
 ئىستە ناشوكرى نەبى خۇ يەك ترووسكىشى نەما
 شەو كە دادى ھەرچى ئەستىرەن لە چاۋى تۆ دەچن
 ۋەك خەيالت پاكى ئەستىرەي سەما دىنە سەما
 تا رەشى زولفت لە سەر روخسارى دووريت لانه چى
 كوانى بۇ شوعلەي گە لاۋىزى نىگات ئەم بى تەما
 خەم ۋەكوو ھاۋالى چاك ئىستە بە جىي تۆ دىتە لام
 بۇ چى ناپرسى چلۇن ماوم لە نىو مالى خەما
 مەن لە ژىر مىحرابى ئەبرۆت چاۋەرپى نوپىزى ترم
 ھىندە تامەزروم لە بۇ يەك سوجدە پىشتىشم چەما
 كۆترە سىپىھ جوانەكەي پىرم ھەتاكەي بى ئەتۆ
 رابويزم عومرى ئەفسانەم لە گۆشەي ماتەما
 تۆ بلىي جاريكى دىش كويستانى رووى تۆم دەرکەوي
 تاۋى زولفى لۆت بکەم بۇ، يا لە سىنەت دا كەما
 نەمى چاۋم نەبى شوعلەي فىراقت دۆزەخە
 جا دەبى ئەحوالى دل چۆن بى لە نىو شوعلە و نەما
 سا ۋەرە و تۆبى خودا جارى كە ئاسۆت روون كەۋە
 بۇ تەكا ھىنامە لاي تۆ «كل شىي فى السماء»

نە گە لاوئۇژە ستىرەي غەمەكەم بەلكو تەقا
 گۆمى مەندى دىل چەشنى موسەللەس شەقا
 لەبەر ئەم ژىنە كە وەك ژانە لە خۆم بىزارم
 لام وەكوو بايە سكه ندر هەوەسى ئاوى بەقا
 گەر چى جىي تىرى موژەي يارە هەمو سەتھى دىلم
 خوشە ئەو، تىرى تەشەر ئىستە لەسەر جەرگە چەقا
 مەي و مەيخانە خەرابىن ئەسەفى بۆكەسەكان
 ئىستە ھەر ناحەقە چىنگى لە دلى تەنگى حەقا
 شەو تارىكە تەمە سۆيى لە ئاسوۋە نىيە
 عاسمان خوين دەگرى بۆمە، لەنيو چەن تەبەقا
 نالەيى سىنەيى پىر سۆزى مەنە ئەنگى ھەور
 شويىنى جى ماوہ لەسەر پىشتى ھەموو بەردى رەقا
 كەچى ھىچ شويىنى نىيە لەو دلى نەرمەي گولەكەم
 يانە خولقاوہ دلى والە دلى ماخەلەقا
 داخەكەم تىنى گرى شىعرى ئەمەن نەچوہ دلى
 تاكو گر خانەوہ ئاسوۋە لە تاپوۋى فەلەقا

خزان

قلبم از این باغ خزانی گرفت
 زمزمه عشق در این میکرده
 داد، که شلیک تفنگی نخاست
 شادی و غم هر دو متاعند و لیک
 آه و دم سرد گل از بوستان
 شعله خاموش اجاق بهار
 بوته عریان مهراش از خزان
 تابش خورشید کرخ گشته از
 مهر من ای تابش احساس من
 از افق حادثه بر آی و تاب
 پار ندیدی که دم فروردین
 تکتک هر برگ زبانی گرفت
 و اسفا راز نهانی گرفت
 او دل ما را به نشانی گرفت
 داد وی این بوده و آنی گرفت
 گشته مه و مهر جهانی گرفت
 رفت دل بوته و جانی گرفت
 تا که بهارت به شبانی گرفت
 گرمی قلب تو توانی گرفت
 از تو مرا شور جوانی گرفت
 خیل خزان را تو توانی گرفت
 لشکر آبان چنانی گرفت؟

در سرم شوری به یاد آن نگار افتاده است
 مرغ صبرم زآشیان خود بی قرار افتاده است
 پیش از هر حلال مشکل بردم از این راز درون
 گویدم گردش مگرد این کار زار افتاده است
 هر دم از فرط جنونش بیشتر بیشتر گردد هوا
 در هوایش شوق بیش و دل فگار افتاده است
 باکم از دوزخ نی و ناصح نمیداند که دل
 از تب بی مهریش اندر شرار افتاده است
 شمس من بنمای رخ تا با تو گویم راز دل
 جبر عشقت در سرم بی اختیار افتاده است
 همچو نی می‌نالَم از این شور کاندَر سرفِتاد
 نی چو من کی اینچنین دور از دیار افتاده است
 گوهر معنی چو سایم چون گهر خود در حجاب
 از شعاع اشکی کز آن چشم یار افتاده است
 «تاجبخشا» آزمایی این افق را با سؤال؟
 بر دلش بنگر ببین او را چکار افتاده است

ای نسیم مشکبار از جانب لیلا بیا
 وی شمیم نو بهار عاشق شیدا بیا
 در فراق خار و خس نالید و من خستر زخار
 عامل عطر و عبیر آگین کن گلهای بیا
 ای فدایت دختر شعر و عروس خامه‌ام
 تا شود بر پا زسینه محشر کبری بیا
 روزها چون شب شبان بی صبح تا کی بسپرم
 یا همین امروز یا فردا و پس فردا بیا
 بر زبانم شکوه‌ها و در دلم صدها نیاز
 ای کویر خاطر عشقم ز تو دریا بیا
 تا نباشد جایگاه اجنبی میعاد ما
 بی خبر از هر رفیق و مونس تنها بیا
 در سماء سینه‌ام تیر شهابت راجه‌ان
 تا نبیندت به روز آن جاهلان کور دل
 نیمه‌های یک شبی همچون شب یلدا بیا
 بی فروغ چشمه‌ایت دیدگانم بی فروغ
 ای دو چشمت رشک صدها نرگس شهلا بیا
 بر افق بنما نگاهی تا زمرآت رخت
 باز یابم دل شود گم گشته‌ام پیدا بیا

دریای امید دل من بی تو کویر است
 دور از نگهت مرغ تماشام اسیر است
 هر چند ایار است و دمن تازه جوانی است
 بنگر که دل اندر غم هجران تو پیر است
 بر هر که نظر می‌فکنم نیست شبیهت
 آری که زانسان نه این سانت نظیر است
 صحرا چو بهشتی و جهان خرم و هر جا
 آواز نی و شرب می و بانگ صفیر است
 بی زهره زهرای رخت روز و شب من
 حیف است ندانی که چه تاریک چو قیر است
 بر رهگذرم دام ندامت همه جا هست
 پیوسته به‌دان پای امل بسته و گیر است
 افسوس که در کوی محبت به همه عمر
 فرزند وفا چون دل اعداات ضریر است
 با گوشه چشمی به افق یادی زما کن
 دور از تو ضعیف است و غریب است و فقیر است

هر که از ساقی چشمان تو جامی نگرفت
 در عبادتگاه دل جاه و مقامی نگرفت
 روح دردی کش من و قابل تعمیر نبود
 تا زیالایش لبهای تو کامی نگرفت
 ای بس این گوش سرو جان به هوای سخنی
 در شب یاد تو بر زنگ و پیامی نگرفت
 کی زبان قادر افشای بهین عشق تو بود
 تا زیبا زند نگه شرح کلامی نگرفت
 تا نکردی به من از روی محبت نظری
 حرف روحم ز قلم نظم و نظامی نگرفت
 افقت را تن و جان کی بهم آمیخته بود
 تا که از شعله عشق تو قوامی نگرفت

زۆر لە مەژە چاوەرێم و نامەئێکی تۆنەھات
 گەرچى قاسىد زۆرە نامەى دڵنوازت بۆ نەھات
 وا گولالان ھات و سەھرا پەر گول و رازاوە بوو
 مەن عەجەب ماوم لە بەختم چۆن گولێ رووی تۆ نەھات
 بۆیە لەم وەرزی بەھارە بولبولی سەرخۆشى دڵ
 ھىچ ھەوايێکی بە غەیری شیوەن و رو بۆ نەھات
 ئەو بەزەى روژى جودايم جار بە جارێ دیتە ياد
 ديارەمن خۆش باوەرەم، ئەو خەندەيەى بى ھۆ نەھات
 دوێ شەوئى تاوئى سەرم کيشايە گولخانەى خەيال
 گول ھەمووی ھاتن، کەچى ھەر پەرچەمى شەو بۆ نەھات
 ھەر خەيال و شیعەرە جى خالىتى پى پەر دەبنەوہ
 سەد خەيال ھات و کەچى شیعريکی راستەو خۆنەھات
 شەو لە شیعري بى وەفاييت گوئی دلم پەرپر دەبى
 خوا شوکور شیعري وەفاى تىدا نەبى ئەوشۆ نەھات
 دور نى ئەمرو و سبەينى نامەکەت وەک فووی مەسیح
 دەورى ھاتم بۆ بەھینى و مەن بليیم : لاچۆ نەھات
 بازى خۆشبەختى بەرەو شەخسى دەچى بەختى ھەبى
 خۆ بەناشوکرى نەبى قەت روو بەرووی ئاسۆ نەھات

هیچ میدانی دو چشمت با من مسکین چه کرد
 یا به تیر غمزه در این سینه بی کین چه کرد
 برقی از چشمان تو جست و دلی در دام شد
 با من افسرده این صیاد دل را بین چه کرد
 شور فرهاد به سر افسوس تو آگه نه‌ای
 فرق سر را از فراق و دوری شیرین چه کرد
 در نمازم قبله روی تو در یاد آورم
 وه که شیدایی نگر با اعتقاد دین چه کرد
 کاش می‌دانستی ایدل شوق رویت در خیال
 همچو آتش در لباس صوفی پشمین چه کرد
 شادی اندر آسمان خاطر من چون خوشه بود
 آفتاب عشق را بنگر که با پروین چه کرد
 رو به سوی عاشقان بی دلت تا بنگری
 از افق تیغ نگاهت با دل غمگین چه کرد

تا مرا چشم دل آن منظر زیبای تو باشد
 همه افکار دگر در حرم پای تو باشد
 نه‌راسد زتف آتش پر سوز ملامت
 عارف طبع نگون گشته که شیدای تو باشد
 شعله گرم نگاهت پر پروانه دل سوخت
 زچه پروا کنم آندم که نگه‌های تو باشد
 دل لبریز خیالت به لب بام تو آمد
 برود یا که درآید به خدا رای تو باشد
 به سلامی شوم از شوق چو آن مرغ بهاری
 همه دم نغمه سرا تا گل لبهای تو باشد
 به خدایت که من از خود نسرایم که تو ای تو
 شعر من تابش سیمای مصفای تو باشد
 افق از باغ جمالت گل رخساره نبوید
 گرچه در شهر سخن از من و غوغای تو باشد

بولبولی سرتە ئه‌وینی خۆی به‌ گوئی گولدا چپاند
 گول به‌ ناز و غەمزە وە سەبری سەریکی راوه‌شانند
 چقلی گول راچوو له‌ پیی ئه‌و بولبولی ویرانه‌ مال
 شیئی وا توندتر سکووتی مالی مه‌ عشووقی شکاند
 چاره‌نووسی عاشقی بیچاره‌ بوو روژی به‌ری
 هاوده‌می چقله‌ که‌سیکی تۆوی ئه‌وینداری رواند
 دوی شه‌وئ تیری مژولئ روو به‌ رووی چاوم خرا
 چی له‌ و نه‌کرا که‌چی وا به‌ندی مه‌ندی می پساند
 دی ئه‌ویندارانه‌ ده‌روانم له‌ ئه‌سرام گه‌یی
 ژه‌نگی سەر شووشه‌ی خه‌یالی تالی پیریمی کراند
 من له‌ نیو باغچه‌ی نیگاهی مه‌ست و مه‌ ده‌وش بووم که‌چی
 تا وه‌ه‌وش هاتم ته‌واری چاوه‌که‌ی دلمی رفاند
 ئه‌و منی تاوئ به‌ گوشه‌ی چاوی بی‌ده‌نگ کرد بوو
 من ئه‌وم تاوئ له‌ نیو جیژوانی شیعرێ ته‌ر دواند
 من له‌ نیوچاوانی ئه‌ودا که‌وتمه‌ نیو مه‌وجی خه‌یال
 ئه‌و له‌ نیو مه‌زرای دلی من شه‌تلی عه‌شقی خۆی چه‌قاند
 هه‌ستی ئاسۆ حالی ئه‌و شیعرێ هه‌ریقه‌ گه‌ر ده‌لی:
 (چاوه‌که‌م ئه‌مرو له‌ گولشه‌ن گول به‌ عیشه‌ خۆی نواند)

دىت كە چۆن بەندى قژى خۆت خستە مل ئاسۆى ھەژار
 چۆن لەسەر تۆ بوو بە سىبلى تىرى تانەى خىش و يار
 دىت كە چۆن شىئەرت لە دلّيا بوو بە ئاوى زىندەگى
 غەيرى شىئەرى خۆت لە نىو ديوانى نەى ھىشت ئاسەوار
 مەن دەزانم چاوەكانت مەست ئەدركىنن قسەت
 سەد ئەو ھەندەى دىش بەلەك بىن شەرەتە نەشكىنم قەرار
 ھەوشەكەى سىنەت دەلىلى كۆلىجى عىشقى بى غەشە
 باغچەيىكى بى خەزانە و چقىلى چاوى سەد بەھار
 تا پتر دەدويىيى لە گەل مەن زۆرترم تىنو دەكەى
 ھەر لەيەك جۆى بووين دەبم زياتر لە ئەو ھەل تاسەبار
 وىنەكەت ياسىكى بۆنخۆش بوو لە گولخانەى خەيال
 ھەك مەنال رۆح م گوروى لى گرتوى بۆ يادگار
 شىئەرى مە ھى خۆم نىيە، تۆى دىيى و دەبزيوى لەبم
 چۆلەكەى تەبەم كە بفرى دەيگىرى چەشنى تەوار

رووت مانگه دو لئوت وهكوو ئاقىقه موژهت تير
 بهدبه خته ئه وهى بهو ته مه شا دهيكه يه نيچير
 سه دره مز و ئيشاره ن له شه تي شيني دو چاوت
 بى فهرقه له بو غه رقى من و لاو و كور و پير
 تو شيعه ي و دلنه رمى ده مى مانگى موحه رره م
 يه خسيرى چ پرژانه وهره مه كه به يه خسير
 بيرم به گريى مي قنه عه كه ت بامه ده ده ئاخ
 تا مانگى بوخارايه وده ر بى له بنى بير
 يا خه يره ده لىي با نه خزيم بهو سه ر و زولفت
 تو حه قته نه زه ر به لگه يه ئيستا كه به ته كفير
 سه ر به ندى قسه ت هينده له تيف و نه شه به خشه
 گويم پرپرله لىي نامه وى ئاههنگ و مه زامير
 كورپه ي دل كه م شهو به خه يالت له هه نيسكه
 بى مه م نه بى، قهت كورپه به شهو كه نگى ده بى ژير
 با بمگرى ئه و له رزه وهره چاو له دلم كه
 ئاسوت به فيدا بى مه كه تو له م هه له ته قسير

قهت نه بوو لیږانه یهک شهو پر به دل نه گریم به زار
 وهک مهلی بی لانه ویل و تهرت و توونای نیو دیار
 روژگاری من له نه وهل رهش بوو وهک نوو شته ی غه مم
 بو بنالم من له دهس بهخت و گه رانی روژگار
 دایه نی من مهینه تی بوو گوچی کردم دایکی غه م
 قهت له سهر سه فحه ی دلم نه مدی له خوشی ئاسه وار
 نهو دلّه ی زامداری ههستی بی که سی و بی هاوه لیم
 کهس نه بوو تیماری کا غهیره ز چه قوی دهستی نه یار
 کامه دل نه رم و بهرهم و یاوه ری چه وساوه بوو
 ههر که من بهر دهستی که وتم بوو به پولا ی سه وزه وار
 بو مه گهر من «نه خوهلم» ههر دهشت و کیو ئاواتمه
 «تا دهمی غونچه ی نه مهل نه کرینه وه سوبجی به هار»
 روشنی شهو گاری تارم هه رنه بوو تا ههم له ژین
 چاکه جار جار روون دهکا کووچه ی دلم دوو چاوی یار
 من کوری کوستان و چوم و بهندن و دهشت و چپام
 بی نهو ی دایم غه ربیم نامه وی کو شک و ته لار
 تو بلیی جار ی نه کا، ئاسو! له گو شه مه رحه مهت
 چاو له حالت نهو خودایه ی خییوی رهحمی بی ژومار

روزها بگذشت و من در فکر یارانم هنوز
 دیگران در منزل و من در بیابانم هنوز
 شاپرک بر برگ گل لم داد و گل خندید و من
 دل پر از خون گشته صد خار هجرانم هنوز
 کهنه گشته داستان لیلی و مجنون ز عشق
 لیک در نجد فراق قیس دورانم هنوز
 می‌زنندم طعنه توصیف خط و ماه رو
 طعنه بر بیجان چه حاصل کشته آنم هنوز
 در دلم انوار حق می‌تابد و هر دم ز نو
 همچو تاریکی موییت نامسلانم هنوز
 یاد تو سُرخاب شادی بر رخم بفشاند و
 بی تو ایدل همچنان بر غصه مهمانم هنوز
 در بهار آرزویت مرغ شوقم پر گرفت
 او قفس بشکست و من در تن به زندانم هنوز
 شعر من پایان گرفت و قصه دل ناتمام
 دل به کردستان پرید و در خراسانم هنوز
 سبزوار مهرماه ۶۸

بەللى نامەي ئەوينى مە بەتەنیا دەفتەرىگە و بەس
 كەشەرحى شىعر و پەخشانى ئەبەد نايە لەئەستۆي كەس
 ھەوەل دىرى ھەتا ئاخىر سەراسەر پاكيە و عىسمەت
 لە ئاخىر تەبە ئەووەل عىشقە روۋە، جا درۆي بو چەس!
 دەمى پەرۋانە مەحكوومە و دەمى شەم بى گرە و ساتى
 مەلى عىشق و ئەوينمان شەو دەبىتە گر وەكوو قەقنەس
 ھەمووى شەرمە، ھەموى شەھدە، ھەموو شىعرە، ھەمووى شىنە
 كە شەرم و شەھد و شىعر و شىن خەلاتى شاعىرانە و بەس
 گولكىم بوو لەنيو باغچەي وشەي پاراوي كوردى دا
 بە كووپە و كوندە دەي رشتە سوراحى دل شەرابى خەس
 بەلام ئەي داخى داخانم من و ساقى شەرابى وا
 لەسەر شانم فرى ئەو بازە ھەروەك شوخى و ئەنقەس
 لە مەھول شەرتە شەونامەي ئەوينت مەشقى ژىنم بى
 لە بەنديخانەكەي ئاسو گەلى پىم فەخرەم قوّل بەس

وەك قەلەم كورت و شكاوە شەوپەرى بالى خەيال
 ھىندە تىرى شەو درا لىلى شىرشە تالى خەيال
 ئۆف لە دەس شەوگارى دوورى و بى بەياني دلپرى
 سەختە زۆر سەختە كە ئەسرىن بىتە ھاومالى خەيال
 ھاودەمى فرمىسكى چاوى من بوو ئىمشەو شەم ھەتا
 بوومە لىلەى بەربەيان گريا لە نىو مالى خەيال
 كى دەكا ھەستى دلىكى كە ئەويندارە ھەتا
 نەى گرى جەزبەى شەوانە و بىتە ھاوالى خەيال
 نايەتە نىو حالى كۆرى سۆفیانەى دل ھەتا
 شىخ نەنۆشى جورعەى لەو شەربەتى تالى خەيال
 تاوەكوو لاتىلى چاوى نەى گەزى جەرگى لە دوور
 مەنجەلى دل كوا وەكول دى و دىتە نىو حالى خەيال
 من كە پىكراوى خەدەنگى چاوى يارم كوا دەكا
 وەسفى حالى من زمانى ئەلكەن و لالى خەيال
 شەرتە تا ئاسۆى ھومىدم روون دەبى ھەروا بە شەو
 تى نەگا دوژمن لە ويستم بچمە ژىر بالى خەيال

تالى مووت تەپكەي دل و كۆتريكى بەستەزمانە دل
 چاوەرپى راوچى ئەوينە و عاشقى گىرانە دل
 تائەسىرى تۆيە دل ئازادە ئەمما دوور لە تۆ
 تىنى تيشكى بى تەوژمى روژ پەرى زستانە دل
 تۆ بە غەمزەى چاوەكەت هيناتمە جەغزى عيشقەوہ
 كەس نەلى تەقسىرى دل بوو، شەرتە بى تاوانە دل
 دارى چاكى بوو كەچى تۆى دى گەشاوہ وەك نەمام
 وا چروى دەركدوہ و تەشرىنى لانەيسانە دل
 چاوەرپى ئەو ساتەيە جامى كەرەمكەى بوگەدا
 وا بە لىوى ئيشكەوہ ھەر چاوەرپى ئىحسانە دل
 تەرمى سەد كۆرپەى ئەوينم لەم دلەى دا ناشتوہ
 پاكى زىندوو بوون لەويدابو ئەوين رزوانە دل
 با لەسەر تۆ چەشنى مەجنوونم بەسەربى بيخەمم
 چون بەتۆى سابت دەكەم هيشتا لەسەر پەيمانە دل
 تازە ئاسۆ تيگەيى چەن سەختە سووتانى ئەوين
 بۆيە «ئەحمەد»^(۱) ھەر دەلى: تو خوا بەسە بريانە دل

مىراوازستانى ۱۳۶۶

۱- كاك ئەحمەد مەولانى دەفەرموى لە شېئىركى دا:

تو خوا بەسە بريانە دل

سووتاندى ئاورى ئەوين

رەفەيقان سەيرى حالىم كەن چىلۆن دىل پىركۆل و تابىم
 لە چوارچىۋەى ركەى غوربەت ئەسسىرى شۆخى نايابىم
 سەراسەر تىرى پەيكەن تەماشاي بۆ دلى زارم
 بەلام ئەى شۆخى چاۋ بە خومارى روومەت چەشنى مەھتابىم
 دەمارى ھەستى نابزوينى سىلەى چاۋى بيمارت
 ۋەھاتىم مەگرە چونكا من نەچىرى چاۋى تۆ نابىم
 بەلى من ئەۋ پەپوولەى گىژى شەمەى جوانپەرەستى بووم
 بەلام ئىستالا غوربەت دام و ھەر پىم خۆشە تەنھابىم
 لە ئازارى دەرۋون و زامى ھەستم ھىچ خەفەت ناخۆم
 دەرستىم گەر منىش ۋەك قەيسى مەجنوون دوورى لەيلاىم
 كەزالى دىدە مەستى ئاسكى ناسكى دەشتى خۆر ھەستان
 نەخۆشىكم بەدەرمانى نىگاي چاۋ ھەستەمە چابىم
 دلى من تىنۋوۋە بۆيەك دلوپى ئاۋى كوردوستان
 ۋلاتى كوردى گورد و جىي ژيانى دايە و بابىم
 ئەمن ئاسۋى ۋلاتى ۋاگەش و مەزلووم و خاپوورم
 بە دەردى خۆمەۋە جىم بىللە با ھەر شىت و شەيداىم

خۆزگه دهت زانی که چهن مه جزووبی ئهو دوو چاوه تم
چهنده ماخولیا و کزی ئهو بسکه تیگ ئالاوه تم
خۆده زانم چه ند خه یالی خاوه عه شقی تو، به لام
چونکه خام عاشقی ئهو بسکه لولو و خاوه تم
ئهو دهمه ی ماندووی له ریی مه کته ب ده شیوی شیوه کته
من پتر سه ودا سه ری ئهو شیوه ئالۆزکاوه تم
هر ده لیی ئاسکی له دوور را مه شقی ده شتی دل ده که ی
که م به ناز هه نگاو هه لیینه شی تی ئهو هه نگاوه تم
بو قوماری عیشقی تو هیچکس نه بوو بی باته وه؟
تو له من گۆراوی و من ئهو شیته ژین دوړاوه تم
رووت هه تاوی خوشه ویستی و به ژنه کته داری شیعر
زور له میژه شاعیری بی بهش له رووی ئهو تاوه تم
من خه تابارم له توی بهرگی غه زهل جی ناگری
هینده ناوت بهرزه ناگونجی فیدای ئهو ناوه تم
رهو ده کهن تهیری وشه ئیمشه و له هه لپه رکئی خه یال
تا کوو واشه ی چاوه کانت ببنه دوی نیو داوه تم
گهر به چاو نهت دیوه بهرخی بی که سی جی ماو له ران
خۆمنت دیوه من ئهو بهرخی له گهل جی ماوه تم
تا به شابالی خه یالت سینگی ئاسوت داری
مات و هه لکورماوی ده ست ئهو هی رشی شه و راوه تم

ھىند دلم تەنگە دلىم بەو شەوہ لەم شارە برۆم
 لە ولاتى کە جەفا حاکم و سالارە برۆم
 نە وەفای لای کەس و کارە و نەسەفای ماوہ ژيان
 بەلە دەس بى بەزەيى ھەرچى کەسى و کارە برۆم
 نامەوى ژينى وەھا پەر لە درۆ و رەنگ و ریا
 خۆزگە بەو روژە بە تەنھا وەکوو ئاوارە برۆم
 دەور و بەر چەشنى نەخۆشخانەيە دوکتورى نىە
 شەرتە لەو شوینە کە دەرمان ھەموو وەک ژارە برۆم
 بو دەبى ھەستى ئەوين ژىر دەسى پارە و پلە بى
 لە ولاتى کە ئەوين دایمە لەپای دارە برۆم
 تەمە چارشىوى شىعر سەنبولە رووبەندى وشە
 بەلە ئەوجى کە شىعر ھەستى بریندارە برۆم
 چونکە زۆردارى بەرەندەى گرەوى ئەم گەلەيە
 عەھدە لەو شوینە بەدەس تاقمى بیعارە برۆم
 کى دەزانى چ لەنیو ئەم دلەدا رادەبرى
 لىم گەرین پا بە غەمینی منى بى چارە برۆم
 یارمەتى دا کەسى ئاسۆ، لەدەس ئەم ژینە دەبا
 تاكو ئەو جیيە ئەوين سەرۆه رو سەر دارە برۆم

ترسم آن است که ناکام ز تو پیر شوم
 زَبَرِ بامِ رضا ناشده و زیر شوم
 گر بگویم سخن از غصه تو دلگیر شوی
 و ر ببویم گل رخساره نمک گیر شوم
 شادم از آنکه من از فرط جنونت شب و روز
 به کمند سر زلفان تو زنجیر شوم
 رخ خود را بنما تا که ز نخچیر زمان
 در بر پنجه شاهین قضا شیر شوم
 که شنیده است گدایی به شبی شاه شود؟!
 نگهی تا به شبی خسرو صد میر شوم
 گر بنوشم نمی از ساغر چشم تو چه باک
 که شرابی بشمارندم و تعزیر شوم
 جای آن است که آلوده شود لب به قدح
 تا چو منصور من از هر دو جهان سیر شوم
 افق ار لب به لب جام می آلوده نمود
 گفت شاید که به یک جرعه جهانگیر شوم

وهكو په روانه يي شهيدا له گولي جوان دهگه پريم
 به دهمي ويشكه وه بو شه ونمي روويان دهگه پريم
 كرو خاموشه مهلي ويست و چراي ريي چه مه نم
 له شه قامي شه وي رهش مات و په ريشان دهگه پريم
 شه به قى چاوى گه لاويژ نه بي ري نابمه دهر
 من به شه وقى كه مي ئه ستيره وه هيمان دهگه پريم
 بيت و بي بينمه وه جارئ كه گولي سووري ونم
 له هه موو شيعر و وته و بهيت و بهيانان دهگه پريم
 خوده زانم گولي سووريش ته مه ني پينج و شه شه
 به لي ئه مماله سه فاي مردني زستان دهگه پريم
 وه پره زم من له شه و و خه وتن و چاوبه ستنه كه ي
 له هه راى به رزي مه لي سه ر له بهيانان دهگه پريم
 من و بولبول له غه مي وهرزي به هاري له كولين
 ئه و له بو گول ده گري و من له گولا لان دهگه پريم
 تا وه كوو تاوي له ئاسۆ وه سه ري ديته دهرئ
 تاوي روون، من به هه واى شيت و غه زه لخان دهگه پريم

من ئه و باله ندهيه م قهت سل له بهر په رژيني شه و ناکه م
 هه تا ئه برو هه بي جيژنه به ديني مانگي شه و ناکه م
 هه تا وي وا له نيو دلمايه نووري خو ي بلاو کړدوون
 له بهر تيشکي ئه و روونم سه ما بو مانگه شه و ناکه م
 مه لي سوبحيکي خوش دواروژ به گو ي دلا ده چريني
 که دهنگي ويم له گو يدا بي خه يالم فيره خه و ناکه م
 چريکه ي شاته واري دي له سهر لووتکه ي چياي هيوام
 له بهر سيحري په يامي يادي قاقاي خاسه که و ناکه م
 که مزگيني و هه والي مه جلسيکي خوم له بو ييني
 ئه دي قهت ئاره زووي ليژنه ي بوخارست و ژنه و ناکه م
 قه شه ي خوشيم به خه و ديوه له نيو رووباري ئاواتم
 هه تا ئه و شک بهرم وه سفي زنه ي پر زيخ و چه و ناکه م
 نه سيم مزگيني يه ک ديني سه با ييخه ي گوليک ئه دري
 چلون چاوي دلم له ميان و رووي هوشم له ئه و ناکه م
 له بو پالاوتني فرميسکي شادي چاو و برزو لم
 له خه رمانی خه باتا چون به بيژنگ و به که و ناکه م
 به هاره و روونه ئاسوي ئه م ولاته جوان و رهنگينه
 منيش چون سه نگره ي شيعر و خه يالي خوم پته و ناکه م

له دارستانی لیری چاوه‌ریییت بی‌خه‌به‌ر ماوم
 له زستانی خه‌می دووریت که‌سیره و پرکه‌سه‌ر ماوم
 ده‌پرسی چۆنم؟ هیشتا هه‌ر جریوه‌ی دی مه‌لی عه‌شقم
 له شه‌وقی رووی وه‌کوو گولته‌ ده‌نا ئه‌ی چۆنه‌ هه‌ر ماوم؟
 هه‌واری چۆل و خامۆشم که‌ بی‌ریش ده‌نگی هاویری
 له ئه‌وکی شووشی زیندانه و منیش هه‌ر ده‌س به‌سه‌ر ماوم
 ده‌لین ئه‌هلی نه‌زه‌ر ته‌نها به‌ چاوی حه‌ل ده‌که‌ن مشکول
 ئه‌من چ‌بکه‌م که‌ مه‌حکوومی نیگای ئه‌هلی نه‌زه‌ر ماوم
 ره‌ش و تاریکه‌ شه‌وگاری هومی‌د و ئاره‌زووی زه‌وقم
 گه‌لاویژ زۆر به‌خیر بی‌ی چۆن له شه‌وقی تۆیه‌ گه‌ر ماوم
 به‌من چی حور و غیلمان و ته‌عامی خو‌ش له ئه‌ولا بی
 که‌ من ئیستا له‌سه‌ر سوفره‌ی به‌تالی ماحه‌زه‌ر ماوم
 وه‌ره‌ ئه‌ی ده‌ستی فریاره‌س له‌ئهم ری بگره‌ ده‌ستم چون
 له‌چوار قاشی ولاتیکی زه‌مه‌ند و پرخه‌ته‌ر ماوم
 وه‌ره‌ ئاسۆی هومی‌دم روون که‌وه تاریکه‌ شه‌وگام
 له‌ میژ به‌ی نیگای چاوت به‌بی شه‌مع و فه‌نه‌ر ماوم

لە كۆيى كۆلى بى گەردى نەشەى تيشكى ھەتاوم
 بۆچ لىم ونى شيۆەت بەدى ناكائەدى چاوم
 ھەر چەند لە دلدارى و ئەوئ جىتە ھەمىشە
 سەد خۆزگە بزانى چ غەرىبانە گەراوم
 وەك ئاسكى لە گەل جوئ ھەموو سووچىكى دەنۆرم
 ھەوداى تەماشام كورتە وە يا من خەلەتاوم
 كوا ھەلقەى ئەگرىجە و ئەبرۆ و موژە ئىستا
 بۆچاوى ھەلۆت مات و لەنيۆ مەركەزى راوم
 بى ھەلقەى زولفت بە ھەموو چاوى وەكوو باز
 كوا دەدرئ گرى تيشكى نىگاي بى نەشە ماوم
 يا خەيرە دەلىي من كە تەوارى كەژ و كۆبم
 پىم ھەيفە ھەموو كەس خەمە نيۆ ھەلقەى داوم
 تۆ پۆيى كەوا بازى دەكا بازى شكارم
 دەى دەر كەو ەبا دەرچى لەنيۆ شىعەرى شەتاوم
 «مەعدوم» بە سەفای روحو ەو ەبى دەنگە كە يارەب
 لە كۆيە دنەى مەشعەرى ئاسۆى ەبەساوم

ھەر كەوا دەنگى لە تىفت دىتە گويم پيى شا دەبم
 ئەودەمەى ھيىندى لە بەندى رەنچ و غەم ئازا دەبم
 نە شئە بە خشە وەك شەرابى موعجىزەى عيسا قسەت
 سا وەرە تۆبى خودا با مەستى دەست ئەو بادە بىم
 بە ژنى كوردانەت لە بۆ خۆى پاكى جوانى و زىنەتە
 چونكە ساكارى، فیدای ئەو بە ژنە رىك و سادە بىم
 وەك دەلین وەعدەت وەھا دابوو كە روژى بىتە لام
 خوش بە حال شەرەتە تا ھەم چاوەرپى ئەووا دەبم
 سەر لە بەر پىت كوچى قوربانە كەسم گەر دىتە لام
 جابفەر موو كەى بە دلتا دى كە من ئامادە بىم
 ئەو كەسانەى پاسەوانى بارەگای عەشقن لە كوین؟
 وایە قەستىم تا ھەبم خاھانى ئەو ئەفرادە بىم
 خوش ھەواو و باسەفا و دلگرە جادەى ئەوین
 ئارەزوومە، رىم ھەبى، ھەر رپرەوى ئەو جادە بىم
 وا براكانم لە كەليان داو لە سەر سوين شاد و مەست
 خوايە تا كەنگى منیش لەم رىيە ماندوو و پيادە بىم
 روژنە ئاسوى و لاتى جوانپەرەست و راپەرپو
 دەك فیدای خاكى بەرى پيى ئەو گەلە ئازادە بىم

یارهب که بهئهم پیریه گیری چ که سیکم
 نازانی «عومەر»^(۱) ئیسته چلۆن بۆت پەرہ سیکم
 کاکه که دهپرسی چیه حالَم له چه و زعم؟
 جار جاره به حال دیت و دهچیتن نهفه سیکم
 یا ره ب له پشت پهردهیی غوربهت له چ حالَم
 یا چاو له دهسی چاوی چه نهجهر به ده سیکم
 ههر ساتی له روژ خهستهی دهردیکی گرانم
 ههر له حزه له شهو بهندی که مهندی هسه سیکم
 ههستم له دهر وون دا وهکوو دهشتیکی به هاره
 دهر وانه دهورم مهلی نیو خار و خه سیکم
 ههر وهک مهلی بی ئاوی ته مووزم له که ویردا
 بهم حاله وه گیرودهیی داو و قهفه سیکم
 زولفی بوته بهندم و چاوی وهکوو دهریا
 لهم بهستن و خنکانه نیه دادره سیکم
 ههر کهس که بهئهم دهردهوه گیروده نه بووبی
 پیی وایه که من شیتیم و یا بوله وه سیکم
 ئاسوی شهوی یه لدایه له بن زولفی دوه نهیهی
 «یا ره ب که به ئهم پیریه گیری چ که سیکم»

سه بزه وار ۶۸/۸/۲۹

۱ - ئهم شیعرهم له سه بزه وار کاتی دانشجویم وه ک نامه یه ک بۆ هاوڕێی خوشه و یستم کاکه عومهری ره سوولی مه هاباد

من از آن روز که به روت نظر دوخته‌ام
 دفتر هر چه به جز وصف ترا سوخته‌ام
 چونکه رسوا شوم از عشق تو پنهان نکنم
 جامه مهر خموشی به لبم دوخته‌ام
 این همه قول و غزل را که من انشاد کنم
 اجر درسی است که من از چشم تو آموخته‌ام
 تو ز بازار و صالت طلب صبر کنی
 وین متاعی است کز اول به تو بفروخته‌ام
 سر به عالم بزند شعله رسوایی من
 از تف ناری که اندر دلم افروخته‌ام
 مگر آن نور تو بدهد به افق نیم فروغ
 بس که از سینه شب آه و غم اندوخته‌ام

من نه آنم که دیده را بیننده هر در کنم
 زهره آسا بنگرم تا مسخ را باور کنم
 تا که آلوده نگردد دست خواهشهای من
 عهد بستم دامنم را ز آب عشقت تر کنم
 روی تو آیات خورشید جهان هستی است
 رخ متاب از من که این آیات را از بر کنم
 از کلامت آتشی جاری شد اندر جان من
 آنچنانم می بسوزد ترک جان و سر کنم
 اگر نوازشگر شود روح مرا بوی رخت
 بی وفا باشم که یاد از سوسن و عنبر کنم
 مکتب عشق تو خود بالاترین حوزه هاست
 کی هوای درس و مشق جامع الازهر کنم
 از خم لعل شرابت گر بنوشم ساغری
 لوللول آهنگ و قصد عالم دیگر کنم
 خوش خراباتیست آن سیمای شعر انگیز تو
 در تخیل لب پیاله چشم را ساغر کنم
 کی افق را روشن دیدار یکدم می کنی
 تا دگر کم یاد آن دیدار آبیدر کنم

این چه نگاه کردن است ای مه پر نگاه من
 در شب تار عاشقی پرتو مهر و ماه من
 هاله دور ماه را دیده‌ای ای رشک جهان؟
 آی و ببین به دور خود دایره‌های آه من
 شب‌بم صبحگاه را کرده خجل زروی خود
 ریخته اشک سرخ در دمدمه پگاه من
 از در خود برانیم رو به کجای آورم
 نیست جز آستان تو کعبه و قبله‌گاه من
 سالک راه قهری و من به امید مهر تو
 بین چه تفاوت است در راه تو به راه من
 گر بنوازیم دمی بیخود از خودم کنی
 گوشه چشمی بنما مرشد و شیخ و شاه من
 در شب وعده‌گاه خود حال مرا که دیده‌ای
 پس به قسم چه حاجتم تا تو خودی گواه من
 نیست افق را ز جهان ملجأ و مأوای دگر
 دامن پر مهر تو در هر دو جهان پناه من

گەردوون وە چسەودايە كە داويە لەسەرى من
 كام زولف و برو بوو كە خرا بەر نەزەرى من
 من ھاودەمى ئەربابى ھەدىس و عورەفا بووم
 ئىستاكە لە مەيخانەيە، جى پى و ئەسەرى من
 كى بوو بە گرووى ئەو دڵە مندالە و شىتەم
 سىنەي بوو ھىلانەيى شىعر و ھونەرى من
 ئەي شەو وەرە سا بە شقى خودا بکشى بەسەرما
 توى لانكى خەيالى دڵەكەي دەر بە دەرى من
 تاوانى ئەمن چى بوو كەوا گىرى ئەوين بووم
 فىرگەي خەفەت و دەر بە شەوى تا سەھەرى من
 بو چاوە، كە ئىستاكە لە دەرياي خەوى نازا
 كر خەو بوو ئەو مۆلەقە چاوى خەبەرى من
 يار شاپەرەكى نيو گولئى ئاوات و ھوميدە
 سىسبىشە گولئى ويست و تەماي بى سەمەرى من
 ھىچ نىمە ھوميدىكى لە نيو باوەشى ئاسۆ
 تاوى وەھەسى چەترى ھوما و تاجى سەرى من

ھەر چەندە بەھارە و چلەشە نەوبەھاری من
 تۆی تیشكى ھۆمىدى دىگەن بى قەرى من
 فەسلى بەھار و دەشتە بە گۆيى باي سەباي دەلىم
 باو دەشتە لەم بەھارە يەكەم جى ھەوارى من
 من چۆلەكە يەك بى پەل و بى بال و بى كەسم
 سەد خۆزگە بە خۆم كاكە ئەتۆ بى تەوارى من
 فەرمو ئەو شىئەرىك و دل و ھەستى ئاگرىن
 لىم وەرگەرە تۆ بە شقى خودا يادگارى من
 تۆ ئەوپەرى ئىحساس و لەتىفى و بە عاتىفەي
 بزوينەرى ھەستى و شەمى شەوگارى تارى من
 جا شەرەتە لەمە ولا لەمەي و نەي نەكەم بە ياد
 تا كووچەكە تان بى چەمەن و جو كەنارى من
 ھاوارى ئەمەن بۆ «دل» و بۆ «عیشق» و بۆ «گەلە»
 چاوى كە لە مەجموعەي شىئەرى و شەئارى من
 لەم رىگە ئەگەر لادەم و رىم ھەتە بى كەمى
 يا رەببى! قەلەم كەي قەلمى ئاسەوارى من
 سويندم بە نىگاھى كە شەمى شىئەرى لى دەھات
 ئاسوى دوو چاوى تۆم و، ئەمەش بى قەرى من

بۆكۈي دەپۇي بە ھەوا ھىزى چاوى من
 لايى كەوۋە ئەي بەندى بەلىنى پساوى من
 بىئۇ سەغىرە دىلم پىر لە ئاخ و داخ
 ناترسى بسۇتتى بە ھەناسەي ھەناوى من
 ۋەك زولفى پەرىشانى ئەتۇ فىكر و خەورەوا
 چاوى كە لە فىكر و لە خەيالى بىلاوى من
 ھىلانەيى دىلمان سىرە وا بىتەۋژم و تىن
 يادى كەوۋە لەو جىگە كەوى دەنگ براوى من
 ھىچ ماوۋە لە بىرت شەنە و تىنى شىعرى خۇت
 گۈي بگرە لە دووت شىنە ھەموو بەيت و باوى من
 نانا مەرۇ ۋەرەوۋە سەختە ھەلبىران
 بىئۇ نەشەي نىيە شووشەي شكاوى من
 پايزە بە ھارم ھەموو رەنگ زەرەدە پەلكى گول
 تۇي ئاۋەدىرى گولۋى دوورە ئاوى من
 دەر ھەق بە ئەمەك ناسى و عەشقى چەلان گولم
 يادى كە، لە كاۋلاشى لە خەمدا خناوى من
 ئىستا كە دەپۇي ھەورى گرېنم دەھىننە جۇش
 ئىستى گرە، با تەرنەبى بەو رىژنە تاوى من
 تۇچۇن دەپۇي و لە ئاسۇ دەبى ئاۋا، مەرۇ
 ئاۋا مەرۇ ۋەرە بىشوۋە لكەي شەرمى ناوى من

تا وهكوو قهيتانی لیوی تو ختیلکهی دل ئهدهن
 شادهمار و موورهگی شیعرم هه موویان چل ئهدهن
 تو و فریشتهی شیعی ته پ دابهزنه هه باغچهی دلی
 دوو پهري شیتن فریوی سه د کهسی عاقل ئهدهن
 دهفتهري سینته ئه گهرچی نه رمه نوو سراوی رهقه
 غهیری خیل شیعر و دل شهرهی خه لک موشکول ئهدهن
 من دهزانم خه لکی کام شاری ترووسکهی تاوی روون!
 خه لکی ئه و شوینهی له ویدا دل ده بهن جاگول ئهدهن
 تیشکی هه ر لاتیلی چاوت هینده گهرم و پر و تهن
 بی درو بونی هه وینی شیري شیعی سل ئهدهن
 داوهرانی وه سفی تو باتل دهزانن کوا له کوین
 بیته و جاریکت ببینن هه ق به سه د باتل ئهدهن
 نه ک خه یالت سه وزه وه ک کوستان سونبول بونی کورد
 خه تتی سه وزی شیوه شت هه ر رهنگ و بوی سونبول ئهدهن
 روونه ئاسوی ئه و ولاتهی لاوی ئازا و جوانپه ر هه ست
 تووی گولالهی سووری خوین هه ر شه و به خاک و گل ئهدهن

له دلداسازی ناسازی خه یالی خاتیره ی جاران
 دهنالی وهک زهمانی گهر نه بووم واته فره قه ی شاران
 هه ناسهم سارده ئه ممال به یادی یاری ههر گهرمه
 که هیشتا ناوی بوم دهشتی له گهل سروهی گهلای داران
 شنه ی با سهر نه وای چیروکی عه شقی ئیمه بوو روژی
 ئه گهر شه و با، شنه ی شه و با بوو په یکی رازی دلداران
 به بی دهنگی کز و ماتی له بن به ردیکی دانیش تووم
 که جاران جیگه مان وی بوو هه موو دهم کاتی ئیواران
 به لام ئیستا به تهنه من له بن ئه و به رده دانیش تووم
 به بی هو چاوه ریم ئه و بی ئه دی قه د نایه وهک جاران
 منیش وهک خووم نه ماوم دهنکه دهنکه مووی سپیم دهیلی
 فه قه ت ئه و به رده وهک خویه نییه دهر به سستی باو
 باران به لام ئه ی بوچی واته تاسه ی وه ها داوینگری دلمه
 له دلمایه و به سهر ناچی و له بیر ناچی ئه به د، یاران؟
 یه قین ههر چاوه ریم بیت و له به حسی عه شقی دلیاکی
 بلی پیم وانه ییکی تر له کولجی وه فاداران
 به لی ئوستادی من ئه و بو به بی حه رفیکی دهرس ودهور
 که لامی وی نیگایه ک بوو له کوپی دیده بیماران
 به لام ئیستا که ئاسویه سهراسه ر ههر هه وای پیشوو
 (له دلداسازی ناسازی خه یالی خاتیره ی جاران)

سهرم مهستی هه‌وای هاورازه ئه‌مشه‌و
 بلم گهرمی وه‌فای چاوبازه ئه‌مشه‌و
 له‌په‌رده‌ی گویچکه‌دا ده‌نگی له‌تیفی
 به‌یادی حافزی شیرازه ئه‌مشه‌و
 به‌لئ: یادی به‌خیر ئه‌وکاته ئه‌مما^(۱)
 له‌کن من ئه‌وه‌ه‌وا هه‌ر سازه ئه‌مشه‌و
 قه‌ناری ته‌بعی شیعرم دئ ورینگه‌ی
 که ه‌اوناله‌ی ته‌وار و بازه ئه‌مشه‌و
 به‌مه‌رگت تاری عیشقم کوکی کوکه
 به‌یادی تو، له‌سه‌ر ئاوازه ئه‌مشه‌و
 مه‌لی دل‌وا به‌ره‌و هیلانی سینته
 له‌می‌شکیدا هه‌وای په‌روازه ئه‌مشه‌و
 به‌ده‌نگی داودی و ئه‌رژه‌نگی مانی
 گولم ویستی له‌سه‌ر ئی‌عجازه ئه‌مشه‌و
 عه‌زیزم خوژگه ده‌ت‌زانی له‌دووریت
 دلی که یلم چه‌نی بی‌نازه ئه‌مشه‌و
 وه‌ره ئاگر له‌تووی سینه به‌رده
 که جوگه‌ی ئه‌شکی بی‌ئ‌ندازه ئه‌مشه‌و
 مه‌ترسی له‌و شه‌تاوی چاوی «ئاسۆ»
 سه‌رم بو‌ت چه‌شنی به‌ردی بازه ئه‌مشه‌و
 ورمی ۷۱/۷/۱۸

۱ - هه‌وینی ئه‌م میسره‌عه ئه‌و شیعره‌ی حافزه که ده‌فه‌رمی: «یاد باد آنکه سر کوی توام منزل بود»

برۆ

گولەكەم شارى دلم پايىزە لىلى داوہ برۆ
 تۆگەشى ھەلدەپرووكتى مەيە ئەو ناوہ برۆ
 چۆلگەيە و كاكى بە كاكى نيە تىي دا نەفەرى
 ريگەي ئەم شارە بە داوى خەمە تەنراوہ برۆ
 نامەوئ پىت لە چلى داوى خەمى گىربى گولم
 زولفى تۆبۆ دلى سەدھا وەكوو من داوہ برۆ
 بولبولى بى كەسى دم پر لە ھەرات جواب كە بلى
 تۆ دەبى ھەر قەفەسى بى بەشە وا برپاوہ برۆ
 گولەكەم شارى دلم بۆمبى جەفای بوو بە خەلات
 تالەشت بەم گرە مشقالە نەسووتاوہ برۆ
 ھەمووكەس لىرە دەزانن كەدنى شىعرى منى
 لەھەموو بەزمى ئەوينى من و تۆ قاوہ برۆ
 تۆ ھەلۆى بەرزەفرى شارى دلم نزمە لەبۆت
 بى بەلابى گولەكەم كوا ئەوہ جىي رپاوہ برۆ
 ھەردەبى رۆژى بە ئازادى لەگەل يەك بدويين
 ئىستە وادل بە تەمى وستەوہ تاساوہ برۆ
 گەر دەترسىي لەوہ ئاسۆ خەمى تۆى دەرچى لە دل
 تائەبەد تەوقى وەفای تۆى لەملا ماوہ برۆ

بۆمەگەر بانگی منالی من ھەر ئاھ و نالە بوو
 چونکہ کام ساتم بە خوۆشی رابرا بەو حالە بوو
 دیتە بیرم من بە مندالی سەری سالی کەمی
 شادی و خوۆشیم بە خەو دی ئیدی ھەرئەو سالە بوو
 جامی سەر لیوم یەقین بوو مەرزە فرمیسکی وەوئ
 بۆیەوا ساقی خەیاڵم چاوی چەشنی پیالە بوو
 دانی خالی بوو لەسەر تەپکەیی بناگووی دای فریو
 تەیری دل تاوانی چی بوو گشت خەتای ئەو خالە بوو
 ھەر تریفەیی چاوی کالی روۆشنی ھاویشتە دل
 دل لەبەر دەستی بە مەستی سفرەکەیی ئاوالە بوو
 شالی دووسەد چاک و پیرم خستە دەستو و گەردەنم
 ئیستە ناویرم بلیم دەرمان نە ھەر ئەو شالە بوو
 تئپەری عومرم لە سی و پینج و لەباغچە ژینی من
 حاسلی عومرم فەقەت ئەم روۆژە تار و تالە بوو
 ئەو دەمەیی ئاسۆ لەبەر چالی چەنەیی چاوکالی کورد
 شیعرێ شایەر بوو بلێ چی بەندی نیو ئەو چالە بوو

خۆزگە بەو روژە كە بەردەركى ئەتۆ سايەم بوو
 ئەگەر گەدا بووم بەقەدەر شاھى پلە و پايم بوو
 كاتى گريانى شەوئ چەشنى منالى گرەزوك
 دەنگى پرسۆزى ئەتۆ ھەر وەكووالاى لايەم بوو
 كاتى سەوداسەرى چاۋ و دەمى سەداگەرى رووت
 بۆ بەھاي خاكى بەرى پىت ھەموو دەس مايەم بوو
 بەزمى مۇسقىقە لەنيو سىنە چەساز و كۆك بوون
 زەربى دل تەپل و گەروو چەشنى نەى و نايەم بوو
 ۋەى كە يارەب چەھەشتى بوو لە چاوما دونيا
 گۆى زەۋى ھەر وەكوو تۆپىكى گەمە و كايەم بوو
 تۆ نمونەى ئەدەبى شەرت و بەلئىت «جەغەتو»
 من نمونەى پتەۋى كيوى قلىچ قايەم بوو
 تۆكە دەتكوت ئەمە بۆيەك ببين ئاخىر چەدەبى؟
 من تەكى ئاۋى دوو چاۋ جۋابى بەلئى وايەم بوو
 روژ لە ئاسۆ كەدەبوو ئاۋا لە بۆ ژۋانى شەۋى
 كاتى بى تۆ لە ژياندا تەمەنى زايەم بوو
 ئىستە پايسى تەمەن ھات و گۆلى برد بۆيە
 «خوزگە بەو روژە كە بەردەركى ئەتۆ سايەم بوو»

كى دەپرسى چۆنە حالى شەونە خوونى خۆى لە چاۋ
 كوا دەزانى حالى تىنوو، لاۋى مەستى گوۋى زناۋ
 كەى دەسووتىنى دلى بۆ كۆترى بى بالۆ پەر
 شاتەۋارى شەورەۋى وشيار و ژىرى فېرە راۋ
 من كە دايم عىشقى پاك و ھەستى مىللى رېگەمە
 زەنگى بەدناۋىم زپاۋە و بوومە رىسۋاى چاۋراۋ
 بالە غوربەت دا بنىژم تەرمى ئاۋاتى لەمىژ
 چونكە لەم دەورانە بۆ كورد گۆر غەرىبى بۆتە باۋ
 من كە پىم وابو ھەلۋى سەر شاخى بەرزى پرتەم
 تۆ بە ھەلقەى زولف و ھەۋداى يەك نىگا خستمتە داۋ
 لەم شەۋى يەلدای ئەۋىنت من چلۆن رى دەربەرم
 كوا تريفەى بەر بەيان و تىشكى زىرىنى ھەتاۋ؟
 وا ژيانم بۆتە گىژى مەينەتى و دەرياي ئەلەم
 فېكرى لىۋارم مەھالە و با دژە و كەشتى شكاۋ
 ئەى مەسىحى لاشى مردوۋى پىكەنين و راپەرین
 تابەكەى چوار مىخى چەشنى باغى ژىنم قاش كراۋ
 ھەستە بۆكەى دەى ھەناسىك پاكى مردوۋن ۋەك بژە
 ھەرچى رىحانە و گولۋى شەۋبۆيە توۋنن بۆ شەۋاۋ
 گول نەما، بولبول نەما، شۋان ويئە، مەر گەرمى شەۋىن
 قەستى بارشتى مەھالە، بۆ دەۋاش ھەۋرى نەزاۋ
 چىتە ئاسۆ، ئەۋ خەيال و خەۋنە دىتت تى پەرى
 كۋانى ئەۋ غونچەى بەباى شىعەرت دەۋو سىنەى دپاۋ
 ورمى ۷۱/۱/۵

لە دەشتى بىيىنى عىشقا دالم كەرويشكى بىيىلانى
 لە نەردى زەوقى شىعرىم دا وشەم كوزراوى بىيىخانە
 مەلى تىنووى قەراخى بەحرى بىيى سامانى عىشقىكم
 ھەتاكوو چاۋ ھەتەر كا ئاۋە، ئاۋىش سۈيۈرە، رى دوانە
 دەبىي يا چەشنى قەقنەس گر گر ئاگر لەخۇ بەردەم
 ۋەيا بۇ ۋەسلى شولەي شەم نەترسىم بىمە پەرۋانە
 بەلى! گيانە! لە رىيى عەشقا ھەمىشە چارەنووس وايە
 بگاتە عەرشى ئەعلا سەر، لە پاشان چارە سووتانە
 ۋەرە ئەي بازى خۇش پەرۋازى دەشتى بىيى غەشى عىشقم
 ئەسسىرى پەنجەكەي تۆم لابە ويىنەي ژىنى شىرانە
 ئەمەن ئاۋى نەمامى عىشقى تۆم بەۋ ئاۋى رووم داۋە
 ئەتۇش پىت وايە مەن شىتەم ئەوين وابى چەھاسانە!
 بە ساقى چاۋەكەت بىژە بەسە خالى نەكا دەفرم
 كەرەم كا جامى دىدارى ۋەكوۋ ئەۋ چەپكە رىحانە
 ئەگەر پىت خۇشە خالى بىيى لەماناى شىعرى دلدارى
 لە ئاۋىنەي دلى خۇت را لە ئاسۋ ھىندى بىروانە

پەلکە رىحانەش ئەدى ئەو بۆنى جارانى نىيە
 بولبولى شەيدا نەشەى كاتى بەھارانى نىيە
 ۋەدى لەدەس ئەم چەرخە سىپلەى بى بەقا بۆ لەرزەى
 چاۋى دىدارى بە ھەستى كۆرى يارانى نىيە
 عاسمان ھىندە چاۋ چنوك و رژدە بۆ مەزراى دلم
 ھەر دەلىى ئىمشەو خەيالى تاۋى بارانى نىيە
 گورگ و رىۋى باغەۋانى باغى عىشقن بۆيە چاۋ
 غىرەتى سەيرى نىگاي سەۋزەى ھەۋارانى نىيە
 شا ھەلۋى ئاۋاتى شىعەرم لائەۋاز و تىك شكاۋ
 بالى ھىلانەى كەژى خىلى تەۋارانى نىيە
 لىم گەپىن بالى پەرى شىعەرم مەبەستن شارى دل
 چوۋكە قەت خۇراگرى ھەملەى سەۋارانى نىيە
 چاۋى شەۋبۆ چاۋەرىى جىژۋانى ساتى شەۋنمە
 ئەم گوناحە قەت جەزاي وىل بوۋنى شارانى نىيە
 نايەۋى كۆرپەى ئەۋىنى خۇى بىنژى زۆر زوۋ
 بۆيە ئاسۇ مەيلى كۆرى سەر مەزارانى نىيە

درهختی سهوزی ئاواتی ئه‌وینی من له‌سه‌ر راوه
 به‌هاری مه‌یلی تو‌ی دی وا وه‌کوو خه‌لفی هه‌لیداوه
 مه‌لی برسی نیگا‌کانم له‌ نیو شه‌وگاری زولفت‌دا
 وه‌کوو هه‌ستی ئه‌وینداریم له‌ سه‌د لا ده‌وره‌یان داوه
 شه‌وه‌ی زولف و بلوری سینه‌ هه‌ر نالیم قسه‌ی چاوت
 له‌ ئاگردانی سینه‌م‌دا گری له‌م شیتته‌ به‌ر داوه
 چ‌تو‌فانیکی پ‌رسامه‌ له‌ ری‌ی قیبله‌ی ئه‌وینم‌دا
 که‌ مندالی گرووی ماچی به‌ ناکامی سه‌ری ناوه
 به‌ تالی زولفه‌که‌ت به‌ستت گری‌ی په‌یمانی پاکیمان
 به‌ تالی باده‌ سویند هیشتا له‌ گه‌ردنمایه‌ نه‌پساوه
 وه‌هام لی‌تی‌که‌ لاوه‌ ره‌مزی عیشق و هه‌ستی دل‌داری
 له‌ دوونیای پاکی شیعرم‌دا ده‌لیی، مه‌حشره‌ هه‌لستاوه
 چ‌گول‌زاری‌که‌ پاکی و باسه‌فایی باغی روخسارت
 دل و هوش و په‌یامی شیعی‌ی بردووم چم له‌بو ماوه؟!
 مه‌گه‌ر ته‌رکی وه‌ته‌ن که‌م خۆت ده‌زانی شاعیری کوردم
 ئه‌وینی خاکی کوردوستان له‌ ره‌گما بنجی داناوه
 ئه‌من چۆن هه‌ر فیدای ئه‌و خا‌که‌ نابم وا له‌ قه‌لبی‌دا
 وه‌کوو گول‌دانی خوا غونچه‌ی که‌سی وه‌ک تو‌ گولی داوه
 عه‌زیزم چاوه‌که‌ی چاوم غه‌می ریسوایی ئاسۆکه‌ت
 له‌ شاری تی‌په‌ری ئیستا خه‌ریکه‌ بچته‌ دنیاوه

تا لە ژيړ ميحرابي ئه برۆت نوڤژه كه م دابه ستوه
 دهركي لۆمه ي خويش و بيگانه م به روومدا به ستوه
 هيچ غه نيم و به ره له ستى ناي پسي نى روحه كه م
 به ندى په يمانى ئه وينتم چۆن له دل وا به ستوه
 هه ر مه پرسن چۆنه ئه حوالم له دوورى سه وزه كه م
 له و ده مه ي را بوژوان ريميان له دوو لا به ستوه
 هيند سرن مه يلى ره فiq و هاوه لاني زور له ميژ
 ريچكه ئه سرينى هه واي ياريان له چاوما به ستوه
 من گه داي به ر دهركي شاهى عاتيفه م ئه م ما ئه وان
 ريى كه ره ميان بو گه دا هه تتى له رووى شا به ستوه
 ده ي وه ره ئه ي شاهبازى ده شتى عيشقى ساده يى
 چۆن خودا بو تو منى بال و ده س و پا به ستوه
 گوئ فله ك پر بوو له ناله ي بئ كه سى من ئه ي گه لو
 گوئ هه والى ياره كه ميان چۆن به خارا به ستوه
 بو ده له ي گه ستووته ئاسو ليوى ئالم؟ وا مه لئ
 با ره ديفيش تي ك بچئ من ليوى تو م كوا گه ستوه؟

راست وچەپ و دەور و بەرم ھەر گولە
 ھەرچی دەبینم لە ھەموو بەر گولە
 بال نەزەر کەوتەو ھەر ھەلفرین
 جی غەزەلی ئەم مەلە ھەر سەرگولە
 بۆنی گولەو دای لە دەماخی شعور
 دایکی ھەموو شیعی موعتەر گولە
 چاودەم و لیو و بزە و نیو نیگا
 پەنجەرە ی ئاسۆی دلی رەھبەر گولە
 وەک بوۋتە ھیندیک و بریکیش دەوا
 نەفخی مەسیح، سەنعەتی ئازەر گولە
 شەونمی سەرکولمی کچ و گەوھەریک
 چەشنی یەکن خاوەنی گەوھەر گولە
 لالە و شاللیرە و شەو بو ھەموو
 دلبەرە جاگەر کچە یا گەر گولە
 بوخەمی ئاسۆ لە سەفەر یا حەزەر
 سووکە سرنجی خەمە لابەر گولە

بۇ بە جىت ھېشت باغى دىل ھەر وەك بە ھارى پارەكە
 بىۋەفا تاۋى بە چاۋى چاۋ لە ئەم ئەم شىعارەكە
 تا وەكۈۋ تۆم بوۋى وەكۈۋ گۈلزار و باغى بوۋى ژيان
 تۆكە رۆيىت چاۋ لە ھالى بولبولى بىۋى چارەكە
 ژىن وەكۈۋ گۈلزارى رىبەندانە گۈل پەرپەر بوە
 سا لە بەر خۇشت بوە سەيرىكى ئەم گۈلزارەكە
 تا بزانى چون بە ھارى بوۋى لە زىستانى منا
 خۇت كەناسى جا بە يەك خەندەم پىتر پەتیارەكە
 چاۋەكەت گە مەستە گە بىمارە دەرۋانى بە تىل
 كەم دىل سىلەى موزەى ئەم مەستە و ئەم بىمارەكە
 خۇم بە ھوشيارى دەزانى تاكوۋ مەستى تۆنە بووم
 ئىستە مەستىم لا مەبەستە سەيرى ئەم ھوشيارەكە
 ھىندە مەستى عىشقى تۆم مەن بۇيە خەلكى پىم دەللىن
 بۆتە رىگاپىۋى رىۋى دىستەى مەلا ئاۋارەكە
 تۆنەۋىنى خۇشەۋىستى ھەرۋەكۈۋ خاكى گەلم
 خوا بكا ھىندەم عەمر بىۋى بىيەۋە ئەم جارەكە
 خاۋەنى مولىكى دىل بە ۋە خەتمى عىشقم پىۋى بكا
 بۆكتىب جەرگى ئاسۋى خۇت بە جىۋى سى پارەكە

گهر دوون دهیه وی ویستی دلم کهم کهمه وه
 لاوی که ئه مانه ت بوو له لام بی ده مه وه
 هه ی هاته له ئه م ویسته که بیستم دهیه وی
 ئاههنگی مهلی دل له گو لم دوور خه مه وه
 چاوم که وه کوو حاجی له دهوری قه د و چا و
 ده خولایه وه ئیستا چوه ته ژیر ته مه وه
 ئه و دل که مه کووی عیشق و ئه وین بوو جار ان
 وه ک بهندی ده نالینئ به قه مچی خه مه وه
 سه رچی که چی هه ر مه رکه زی ئاواتی دلّه
 دیوانه یه به شوینی هه واری شه مه وه
 گویم هیشته له گوئی دی کزه گریان ی به دل
 یای زینه ده نالینئ به یادی مه مه وه
 پیریمه گوره ی دی که چی من هه ر به ته مام
 جاری تر دهنگی بیستم له قه راخی چه مه وه
 پیم وایه گره و بوو ده می لاویم و ئه سه ف
 دو راوه برا تاز ه چلۆن بی به مه وه
 جو بار و چه م و دهشت و هه وار خوا حافیز
 لام وایه درهنگ دیمه وه یا نایه مه وه
 دل تاز ه وه کوو هه وره له ئاسۆ دهگری
 با برژی برا حه سته مه گه ر لئی که مه ره

تۆ روژی هه وهل فەرمووت ئەم ریگەیه هه ورازه
 من گیری خەم و پیچی ئەم شوینە ببوم تازه
 تۆ ترسی هه لو و باشوو چەشنی کهوی بوران پیچ
 هیئاتی و دەتزانای دەرکە ی دله کهم وازه
 دەتزانای که هیلانە ی بی تینی دلی شاعیر
 بەم سه خەتیهش گەرمه راوگە ی گەلی چاوبازه
 سەد حەیفی که نه تزانای لەم گیژی ئەوینە ی دا
 هەر قوژبنی قەلبی من حاشارگەیی سەد رازه
 جا چۆنی نەدرکینم کوا حالێ لە دل با بی
 بەحسی غەزەلی عیشقم کۆنە و بە مەست تازه
 تۆ بازی گولی جوانم نیشتوو یه ته سەر شانم
 قەت پیم مەلئ ئەم بازه گەر وازی لە پەر وازه
 سەد جارم ئەرەنجینی جاریکی دەپرسی لیم
 گەر لوتفە وەها نابێ، گەر جەورە بە ئەندازە
 هەر چەندە زری پیالە ی عیشق و وەتەن و جوانی
 وەک چەنگی دەسی زوهره هه روا لە لەسەر ئاوازه
 ئە ی تیشکی گەلاویژی شەوگاری رهش و تاریک
 روونی که وه «ئاسۆ» کهت کوا لایقە ئەو نازە

لەش نەرم و رەزا سووک و دلت رەق وەکوو بەردە
 بـمـدوینە بـزەت بـیـتـی دـلـرەقـی بەردە
 هیلانەیی پەرپووتی دلە تاقی بروی تو
 ریئی دل که بنیشی که دلم خەستەیی دەردە
 چین چینی دو زولفت لەسەر ئەو کولمە گەشە
 وەک لەشکری شەو حازری کوشتار و نەبەردە
 لۆمەیی کەس و کارم هەموو ماتوونە سەر ئەمرو
 سا دەیی وەرە لەم رازە ئەتۆ هەلگرە پەردە
 تو تینی گری بو منی دلساردی جەفاکیش
 شەرمی مەکە گر لەو دلە سەرما زەدە بەردە
 لیوت وەکوو سەر پەلکی گولە هیند تەر و تورتە
 هیندیکی ببزوینە شکستی بە شەکەر دە
 کوا نیرگسە تەشبیهی دوو چاوت لە شیعردا
 نیرگس لە حەنای چاوتە روو و رەنگی که زەردە
 دینیتە سەما تەیری ئەوین سینهیی تەخت
 هەرچەن دلە کەم کوشتەیه لەم شەشەری نەردە
 بزوینی تەلی تاری دلی تو گولی ئاسوی
 بو تو دەگەرئ تیشکی نیگام هەر دەو هەردە

تەبیئەت جوان و رازاوەن چەمەن فەرشی گەلێ مەستە
 جریوێ مەل لەسەر داران دەلێن ئەی بێخەبەر هەستە
 هەتا ئەم چەن خولەێ ماوێ ژیانێ ماوێ مەستی کە
 بە هوشیاری لە ئەم دنیا یە تی ناگەێ هەلی مەستە
 چاوەرواینێکت هەن لە دونیایێ کە هەر وایە
 ئەوێ زانایە مەحکوومی و ئەوێش وا حاکمە پەستە
 هەزاران رەحمەت لێ بێ چ بێ پەر و گوت «هێمن»
 ئەوا نەوڕۆزە دەێ ساقی شەرابی شاعیریش خەستە
 کەسێ سەرمەستی تالووی ژیانێ گەل نەبێ تو خودا
 مەلێن پێی شاعیری گەلیە مەلێن پێی ژێرو دەروەستە
 ولات خەملیوێ لەو لاوێش هەرای ئازادیە لە گویم
 ئەوا نەشمیلە کەش رامە و دەلێ چێ بەدبەخت! بەستە!
 لە ژێر سایەێ قژی بیدا بە جامی یادی نووری کە
 لە تاریکی شەوێ بیرت نیگای ئەو شەوچرای دەستە
 بە هارە و دیوێ قەرزاری لەسەد لا دەورەیان داوم
 بەلام ئاسۆ گەلێ روونە مەترسێ کەل بە راوێستە

لىۋورېژە جامى سەبرى دىل ئەي مانگ و پەرۋىنم وەرە
 تاكەي بە ھىۋاي ۋەسلى تۆ ئەي رۇخى شىرىنم وەرە
 تۆ ھىزى بال و دەستى، شەۋقى شەۋانەي ھەستى
 رىۋونى رىي ھەلبەستى ئەي رۇخى شىرىنم وەرە
 مەن بىكەسىڭم كەس ئەتۆي مەن دىل و فرىارەس ئەتۆي
 چاۋمەس ئەتۆي چاۋبەس ئەتۆي، ئەي رۇخى شىرىنم وەرە
 تاكەي غەمى دىل كۆبەكۆ، رۆژ دەردى تۆ، شەۋدەردى تۆ
 رۆژ كەم بە شەۋ، شەۋ كەم بە رۆ، ئەي رۇخى شىرىنم وەرە
 مەن شوۋشەيەك خالى لە مەي، تۆش بادەگىرى بەزمى كەي
 تەۋونى بە جامت تا بەكەي ئەي رۇخى شىرىنم وەرە
 تاكەي شەمى دىل بى شەرەر، قىچەي خەبەر كا زىندەۋەر
 تۆش ۋا لە ھالەم بى خەبەر، ئەي رۇخى شىرىنم وەرە
 بى تۆ براى دەردم ئەمەن، دارى گەلەي زەردم ئەمەن
 بۆچى مەگەر بەردەم ئەمەن، ئەي رۇخى شىرىنم وەرە
 تۆ شەمەم و مەن پەرۋانەم، تۆ شىخ و مەن دىۋانەم
 تۆ ئەشقى مەن ئەفسانەم، ئەي رۇخى شىرىنم وەرە
 مەن گىژى سىحرى خەندەم ئاسۋى خەمى سەد ھىندەم
 تۆ ساحەبى مەن بەندەم، ئەي رۇخى شىرىنم وەرە

ويىدەچى شىبىاي ئەوينت بۇدلم نەشنىتەو
 ئەو گىرەي بۇمت ھەبوو ھىدىكى كەم بووبىتەو
 خۇ دلى من ۋەك ھەتيوى بىپەنايە و بىپەسيۇ
 بەم شەوى زستانە بۇ كويى دەردەكەي ھەر دىتەو
 عىشقى تۆھەر چەشنى فرىزوو ۋا رەگا ژوى كىردو
 ۋەردى كەي شىوى بىرى بى سوودە ھەر دەرويتەو
 ھەر ئەتۇ بووى شارەزاي ئەو كوۋچە ويرانەي دلم
 سەيركە ئىستەش فەخرەكا دايم بە شويىنى پىتەو
 تۇ شەمى شەوگارى من بووى چۈنە شەوقت لى برا
 من ۋەكوو دىۋانە دەگىم خوايە كەي ھەل بىتەو
 چونكە جىژوان چۆلە ئەشكى چاۋەزى يىشم تكا
 كوانى پەنجەي شىعرەكانت ئەم تكەي بسىرپتەو
 تۇ ۋەكوو كانياۋى روون بووى بۇ دلى تىنوۋى غەرىب
 چۈن دەبى لەو ئاۋە ئاخىر جورعەيى نە خورىتەو
 نامەرۇ، ھىشتا زوۋە لىم روونە گە بت بىنمەو
 تالى پەيمانى ئەوينمان زوۋ گىرى دەدرىتەو
 ژىنى ئاسۇ پىر گىرىيە و «ئەحمەدە»^(۱) ھاۋار دەكا:
 (گىشت گىرى پوۋچكەي ژيانم ھەر بەتۇ دەكرىتەو)

بۇكان ۷۱/۶/۲۵

ای پیک تو از جانب من سوش سلامی
تا دشت خراسان برو زو آر پیامی
گو راحت جانم چه شده سوی من زار
هیچم نفرستی نه سلامی نه پیامی
ای کبک دری بهر خدا همچو گذشته
هنگام غروب از در مسجد بخرامی؟
دور از توره مسجد و میخانه ندانم
مشکل بگزارم که نمازی به تمامی
در سجده و نیت رخ زیبای تو پیدا
آخر تو بگویم چه رکوعی؟ چه قیامی؟
هر شب ز تو صدها شب آید به خیالم
سر گشته و حیران منم آخر تو کدامی؟
توصیف رخت را گه هجران نتوانم
گر طبع «رهی» دارم و گر نظم «نظامی»
عید آمد و مردم همه خوشحال و سعیدند
دور از تو افق را چه بود عید صیامی

بولبولى شەو حەقىقەتى وا ھەر گۈلى شەوبۇي دەۋى
 ئەو دەبى مەستى كۈتەن بى كۈننى شىن و رۆي دەۋى
 سەد ھەزاران دېركى تىژىشى لەبن پى ھەلچەقئ
 چاۋى لىك نانى بەلى ئەو رىگە ھاتوو چۆي دەۋى
 مەن دەزانم گۈل دەلى بولبول ۋەرە بى تۆكۈم
 گۈل ھەموۋى دەۋىن بەلام بۇ بىستى گۈنى خۇي دەۋى
 راستە سەد قومرى و قەنازى شىتى سەوزايى و چەمەن
 بولبولى بى دىل بىنالە سوورە گۈل ھەر تۆي دەۋى
 ئەي ترووسكەي شەۋنمى شەوبۇي شەۋانەي بى كەسىم
 دەنگى قەل تەفرەت نەدا قەل ھەر گۈلى بۇزۇي دەۋى
 تۆبەقەت ئەم نىشتىمانە دىگەر و خۇراگىرى
 خۇت دەزانى نىشتىمان كۈا زەمزمەي نامۇي دەۋى
 دار و بەرد و كىۋ و شاخى نىشتىمانم تا بوۋە
 عاشقى ئاۋازى ھەيرانە و ھەۋايى لالۇي دەۋى
 دىتە گۈيىم دەنگى لەتىفى يارە نەشىملانەكەم
 پارچە ھەلبەستە بىلاۋنەكراۋەكەي ئاسۇي دەۋى

ۋەكۈۋە بابر دەلەي پايىزى جىگەم بايە دەيزانى
 نەجىيى شەك دەبەم تا دل لەۋى بارى غەمى دانى
 بە دوكتۇر ناكىرى چارەي دەروونم ھىندە پىرژانە
 مەگەر خۇت ئەي ھەكىمى ھالزەنم، زوۋكە، دەرمانى
 لەگەل پايىز گىرەمان كىرەلە سەر زەردى مەن ۋە روۋى ئەۋ
 كە زەردى رەنگىمى دى ئەۋ بە ھەۋرى دايە بارانى
 لەگەل فرمىسكى دوۋرى تۆي بە شەردا تا ھەۋر چاۋى
 سىيى بوۋ پىيى نەما فرمىسكى ۋە چىنەكرا بە گىرەنى
 لەجارى عاسمان گىر بەربوۋ ئەستىرە سوۋتەنە
 لەئەم سوۋتەنە شا دل مەيلى شا ئەستىرەكەي نانى
 لەسايەي تاقي ئەبرۋى تۆ لەجەمەي عاشقان تاق بوۋم
 فەيداي بەرزى ۋرەت بىم مەن ئىشارەي چاۋەكەت كۈانى
 ھەتا بەۋىك ئىشارەت بىمە ئاسۋى بەرزى دلداران
 دلەم پىرپى لەفەنگايى تەمى پىرۋىزى كۈيستانى

چېكەم لەبەھاری کە وەکوو پایزە کاری
 کانی بە چمۆلە ی غەمەوێ قەوزە یە باری
 ھەر دەشت و کەناری کە دەبینی لە ولاتم
 وەک پوورە یە پۆل پۆلی درندە و سەگە ھاری
 یا کاتی لە گەل کۆرێ لە ھاوالی دل و گیان
 کۆ دەبیەوێ دوور بی لە قەرە و ھاژە ی شاری
 کیشانی ھەناسەت کە کەمێ نە شئە بی جورمە
 وە ی وە ی کە ھەناسەش بوو تە رەمز و دیاری
 بولبول لە پەنای بنجی گۆلی مات و خەمۆشە
 ئەنگۆستە درووی گۆل لە مل و بینی وتاری
 بۆی شین و گرین دی، لە ھەموو بەستە و دەنگی
 لێدەرکە ئەگەر جاری بدا پەنجە لە تاري
 گەر بیتوو کەمێ دەنگی خەیاڵت لە سەری بی
 قاچاخی دەبی یە کسەرە خۆت گورجی وە شاری
 من ئیستە بلیم چی لە بەھاریکی وە ھا دا
 بولبول غەم و گریان بەری بوو گۆل بە دیاری
 کورد ماتەم و غەمباری بە سەر روژی کشاوە
 بۆی چۆلی و بیگانە یە ھەر دەشت و ھەواری
 ئاسۆی غەمی ئەو کوردە ھەتا کە ی نەرەوێ وا
 تو بیت و خودا ھەواری بزە ھیندی نەباری

باي شەمال لە كۆيىيە تاكوو ئەم پەيامەم بۆ بەرى
 چۆن لەزىندانى فىراقا وەختە رۆح و دل دەرى
 پايىزم زۆر ديوە ئەمما قەت وەھا دلتەنگ نەبووم
 پايىزى رابوو لەمن يارەب لە هېچ كەس نەگوزەرى
 سەد دەواتى چاۋ لەبن دىنى قسەى خامەى مژۆل
 كاغەزى دل رەش بوە و سىنەش ئەسەف بۆ دەفتەرى
 خەنجەرى دوورى نەبى كەس جەرگى ئەسرىن نابرى
 بى برووسكەى ئارەزوو ھەورى خەفەت دا ناوەرى
 ژەنگى ھىنا سىمى دل ھىند ماتە نابزوى بەھىچ
 ناحەقى مەگرن كە نايى لىي نەواى رۆحپەرۋەرى
 لەم ولاتى غوربەتە ھەرجى دەچم نامۆيە بۆم
 ھىچ لە بۆم فەرقى نىە رۆژ و شەو و ژوورى و دەرى
 مالى ئاۋابى لە غوربەت دا كە شوخى دىدەمەست
 نازەنىنى، چاۋ كە ژالى دىدەمەستى ئەسمەرى
 روون دەكا كاۋلاشى چۆل و كۆنەلانى دل دەنا
 تائەبەد ناكەم بەدى لەم شارەدا غەم لابرەى
 من دەزانم ئاسۆ لەم شارەش ئەوين خوشتەت دەكا
 چى بلىم بۆخۆى بەشى واداوە پىم رۆژى بەرى

شیوهن و شیعرم له گه‌ل خه‌م تیک به‌الین تا به‌که‌ی
 شیعرى شادی بوچی ون بوو مه‌به‌سه‌ی خوین تا به‌که‌ی
 بو‌کرووز و زام و فرمیسک و خه‌م و ته‌م به‌س نیه
 پیکه‌نین و زه‌وق و ئاهه‌نگ کوانی؟ له‌ کوین تا به‌که‌ی
 ئه‌م و لاته‌ پرپرێ دهرده و منیش هه‌ر دهرده‌دار
 بانگی شیعر و دل به‌جیی دهرمان ده‌خنکین، تا به‌که‌ی
 باسی په‌روانه و شه‌م و تیشک و هه‌تاوم بو‌ نیه
 به‌یت و بالوره و قسه‌ی خو‌ش بوونه‌ته‌ جوین تا به‌که‌ی
 بوچی کوفره‌ چاوی کالی رو‌شنی باو‌یتته‌ دل
 به‌م ته‌م و چارشیه‌ رووی وه‌ک گول‌ بگیری تا به‌که‌ی
 بو‌هه‌تاو ئیستا له‌ پشتی هه‌وری ره‌ش ناییتته‌ دهر
 عاسمانی شه‌و وه‌ها تاریک و بی‌سوین تا به‌که‌ی
 پیکه‌نین قاچاخه‌ شادی گو‌رغه‌ریب جورمن ئه‌وین
 ساقی و باده و سوراخی باسی نه‌کری تا به‌که‌ی
 لاوی کورد ئازانه ده‌سه‌ده‌ خه‌نجه‌ری زانینه‌که‌ت
 زام به‌ جیی دهرمان هه‌موویان پرپرێ خوین تا به‌که‌ی
 شیعرى ئاسۆ ئاگری نویتان له‌ دل‌دا هه‌لده‌کا
 ئه‌ی ئه‌وانه‌ی بی‌سه‌دان وامات و نه‌دوین تا به‌که‌ی

نه شهوم دهرهوی ههست و نه خه یال لی ده گه پړئ
 نه هه تاوی خه می توّم تاوی له دلدا ده په پړئ
 هه میسان دیمه وه داویننی خه یالیکي ته نک
 تاوه کوو دهر برېم ئه وهسته به له شما ده گه پړئ
 له هه موو جوگه له خویننی له شی من دای و که چی
 شاده ماری دلکه کم دایمه له دووریت ده په پړئ
 راسته زور حهسته مه ئیستا که به موو بهنده که لیش
 هیچ مه ترسی به یه قین ته ختی سته م وهرده گه پړئ
 تو کچی په لکه ته لایینی هه تاوی گولکه م
 نیه باکم که شهوی رهش له گه لمدا به شه پړئ
 به قسه ی قهوی هه را گوی مه ده وهک بابی له لات
 کورد له میژ ساله ده لی چواری به عاسمان دهوړئ
 تا ده بیستم که له توّم مه نعی ئه وینداری ده که ن
 پیکه نین ده مگرئ با چاوی رقم دهرده په پړئ
 تو ی که ئاو دیری دلی ویشکمی بهو زهوقه ته پرت
 بی خه یالت نیه له کتیبی دلم تاقه په پړئ
 گاو دراو هه موو جمگه ی له شی من چون به ئه وین
 روژ به روژ دیت و پتر تیکه لی روحه و ده جه پړئ
 تو ی کهوا روون ده که ی ئاسوی گه شی ئاواتی دلم
 تا کوو توّم هه ی له ژیان به ردی هه له م نایه ته ری

خۆزگە دەت زانى كە وەختى گرى تو دام گرى
 چۆن دوو چاوم بە تكەى سكلې تەرم دەبنە زرى
 منى كال بەو گرى عىشقەى تو زرينگاومەتەو
 خوايە تين دارترى كەى ئەو گرە وا زوو نەمرى
 بە ھەلۆى بىرى شيعر راوى گران دەكرى گولم
 تەيرى تىژ بالى خەيالت كە لە دل رادەبرى
 تاو ھەكوو دىتە يادم من و تو و ژوانى چەلان
 ھەسرەتى ئەودەمە ئىستا لە دلم دەبنە گرى
 گەر بە سەوداى سەر و ماچى لە گەلم نايە كەوان
 تو گرانجانى لە سەودايە دەنا زور دەكرى
 ھەر بە جامى قسە وام دىنيە جەزبە و نەشەو
 سەدىەكى نايە لە دەس جامى پرى كيژى ترى
 تو ئەوئ روژى گوتت ھەم گولەوان بەو بولبول
 وەك دەلین بەخششى ئەسحابى كەرەم زوو دەدرى
 غەزەلى ئاسۆ ئەگەر ئەوروكە من كړيارى
 روژى دى چەشنى ديارى لە بو دالدار دەبرى

دەرمانى بىرىنى دلى بىچارە فەقەت توى
 سووسەنبەرە و نەسرین و ونەوشەو و گوللى ھىزوى
 سووتاوە دلى پىركوللى شاعىر بە گىرى رووت
 بۆ زولفى رەشت كىيە نەسووتابى وەكوو خوى
 تۆ ئاسكى رەمۆكى كە لەنيو دەشتى وەفانیت
 ھىند سركى لەگەل تىشكى تەماشاو بزە ناموى
 تۆ بەفرى چىاي كوردى وەيا پەلكى قەرەنفول
 لىم بوويە ھەويىنى غەمى دلدارى و دەشروى؟
 كۆرپەي گىرە زۆكى دلەكەم وەلە گىروو بۆت
 تو خوا وەكوو بوو كىكى منالى وەرە شەو، بوى
 تۆ سىبەرى سروەى سەحەرى وەرزی بەھارى
 تەشبیھى ئەتۆ ھىندە گرانە وەكوو تاپوى
 يادت بەشەو لەرزە مچور كە تەب و تايە
 بىرەحمى وەبالى من و شىعرت بىتە ئەستوى
 بەم حالەو ە گەر زانى ئەگەر ژينى ئەگەر تىن
 دەرمانى بىرىنى دلى بىچارە فەقەت توى
 تۆ مەلھەمى ئاسوى
 لالەى لە دەمى جوى
 نەك دل جگەرىش سووت
 سووتانم ئەتۆ ھوى
 بى مەرزە جوانیت
 نەك ئاسكى لەسەر خوى
 خوينگەرمى لەبەر دل
 تۆتان و رەگ و پوى
 ھەر ژىرە بە لىمۆت
 تۆ وەك گوللى شەوبوى
 تۆ مېشكى وتارى
 ھىند بەرزى دەلەى كوى
 كوا شەرتى وەفایە
 دەك دەردى ئەوين خوى
 گەر خەندەى ئەگەر شىن
 تۆ، مەلھەمى ئاسوى

لە گۆشەى ماله چۆلىكدا وەكوو تاريكى تۆزاوى
 بە تەنھا ھەلسىپىراوم بەبى رىزى بە داماوى؟
 ھومىدى پەنجەيى نەخشىن بەدى ناکە ملە سەر سىمى
 ھەتا بگريم بەيانى كەم مەقامى شيوھنى لاوى
 مەلىكى لانە شيواوم نىە رىي ھەلفرىنىشم
 لە سەرلووتكەى چنارىكى وشكبووى زولمىي ئاوى
 ئەو ھەستى ھەبى نەم دى گەشور و خوشورازىي
 مەگەر ئەوشە خسەوا بەستى لەكن مەردايەتى چاوى
 لە نىوچاوى وەكوو دەر يا بىزەى لىو و گەشەى شادى
 لە گىزى گىزەوى دەر دا لەسەر ئاون بە خنكاوى
 وەرە سەيرى كە شارى دل ولاتى چۆل و خاموشە
 مەگەر تۆبە و بىزەى لىوت جم و جوولكى تى باوى
 ئەتۆى رىبوارى ئەمشارە ئەتۆى قىبلەى من ئەمجارە
 خەيالى خواوەكە مخۆش كەكە خىوى پەرچە مى خاوى
 وەرە ئاسوى خەيالى من، شەمى شەو گارى تالى من
 مەگەر عەشقت بلەرزىنى تەلى تاريكى تۆزاوى

وردە بارانى پەلەي پايىزى مەزراي دلمى
 ھۆي پتەوبوونى ورە و قايمى ھىواي دلمى
 دەشتى دل چەشنى ولاتم نەبوو ئالاي لەو پېش
 پەرچەمت ئىستە دەلى خواھنى مەزراي دلمى
 گەر لە خزم و كەس و ھاوال لەسەرت جوئى بمەو
 رىيە دىتوومەتەو قەيسم و لەيلاي دلمى
 شەفەقى سوورى ھومىدى و بزەكەت رەمزي بەھار
 تەيرى تىژبالى ئەوينى و مەلى ورياي دلمى
 دلى من ماسىيەكى تىنو و دوور ئاو بوو بەلام
 ژينى دووبارەت ئەتۆ دايەو دەرياي دلمى
 شەو ھەتا رۆژى خەيالت لەگەلم ھاودەمە چون
 دل گەدای كاخىيە خەو سىنەتە تۆش شای دلمى
 من بەتۆ خوشە دلم لەم ھەموو ئاوات و ھەزە
 ھاچەرى قوفلى ھەزار خۆزگە و برياي دلمى
 كى دەلى چاوى ئەتۆ چەشنى گەلاويزە نيگاي
 تاوى رۆشنگەرى ئاسۆي شەوى يەلدای دلمى

بە ئاھى شەو نەبى كۈورەي دەروونم پىر سىكل نابى
 شەمال قەتقەت قەتقەت حەرىفى پاي تەزووى زىستانى دل نابى
 ۋەرە ئەي رۇخى ئەشعارم لە دىدا بىرە دەرچونكا
 دەر و دىۋارى تىك روۋخاۋە ئىدى بۇ مەزل نابى
 ھەتتا نەدرى شەتەك بال و مىلى شىعرم بەتاي زولفى
 دەرۋى ئەم كاۋلە و ئىرانە لە تىروانىن، قوفل نابى
 لەنىۋ گولدانى شىعرم دا درۋى غەم بنجى داكىشا
 كە سىروەي پىكەنىنى گول بە تۈزى پىي چقل نابى
 ۋەكۈۋ بەندى كەمەندى وام ھەتا جوۋلامەۋە توند بوو
 بەلى داۋى ئەۋىن قەت بوۋ پىسان و بو ھەۋل نابى
 گوللى گەر پەرپەر و وىشكى ھەناسەي ساردى زىستانە
 بە ئاۋى زەمزمە و نەفخى مەسىحاش قەت بە گول نابى
 دلى عاشق ھەموۋى ئاسۇ بە وىنەي مەنجهلى عىشقە
 بەلام ھىچ مەنجهلى عىشقى ۋەكى تۈپر لەكول نابى

غه مزه دهی عیشقم بزه ی شیرینی سهر لیوم دهوی
 مه یزه دهی دهر دم شه رابی سینه پالیوم دهوی
 خو ئه من نه ی نیم که سینهم و له چهن لا کون بوه
 بو به یانی دهر دی دل ئاه زوره من لیوم دهوی
 من کزی دهر دیک ی بی دهر مانم و ئیسته ش ره قیب
 بی وچان لومهم ده کا پیی وایه من نیوم دهوی
 هه سره تی نیو باغی سینه و نار و بی وشکم ده کا
 بولبولی باغی ئه ویندارم گولی سیوم دهوی
 یادی له یلای دل وه های بیزار و غه مگین کردوم
 ههر وه کوو مه جنوون له گهل بیزارم و کیوم دهوی
 ئاره زومه بی شه کینئ با، گولی رووی کیژی کورد
 کوانئ رووی بی شه وقی بن روو به ند و چارشیوم دهوی
 دهستی نیو باغهل له ئه ستوم دایه بی تین و گورم
 به سمه گه ردوون لیوم گهرئ کوا دهستی قورپیوم دهوی
 تو ئه گهر راوچی ولاتی دیدمه ستانی وهره
 من به دل کوژ راوی بژولئ دلله نگیوم دهوی
 خیوی شه وگاری رهشی ئهم خاکه ئاسوی تار کرد
 بوئه تا هم بولبولی باغیکی بی خیوم دهوی
 بوکان پاییزی ۶۸

زۆر پەرىشانم ھەوایی نەشئە بزوينم دەوئ
 ھيئەدە توونيم بادەيئكى كەللە جوئشينم دەوئ
 بو گرووی تفلئ دلى پرحەسرەت و بئ نازەكەم
 دوو شەمامەى شلك و ساواى سینه تاسينم دەوئ
 قاقەرە دەشتى خەيال و باغى ھيوا بئ سەمەر
 دارى تووبا قەرزە ئيستا دارى بەرھينم دەوئ
 ھيئەد رژا خوينى دلى شيعرم لە تاوى بئ كەسى
 مەن لە خوئين بيزارم و كولمىكى پرخوينم دەوئ
 ھەورە گرمەى عاسمانى غەم گەلئ بارى بەسە
 چەن پەلەى ھەورى بەھارى خەندە بارينم دەوئ
 سەركەژى ئاواتى لاويم بەفرى غەم دايگرتوھ
 ھاژەھاژى باى شەمالى بەفرە تاوينم دەوئ
 بەسمە ئيدى جەزەبەى دوو دەستەگى و ليك ھەلبران
 كۆمەلئكى يەك دەس و دلپاك و خاوينم دەوئ
 بووكى ئازادىيم دەوئ دەستم لەمل كا و بيتەلام
 كوا سەرى شوپ و مىلى بئ واز و بە كوئينم دەوئ
 باى شەمال بەژنى كچى شيعرى لە ئاسۆ راوھشانە
 بوئە مەن شيعرىكى تەپ وەك شوولئ لاوينم دەوئ

لەسەر پردى تازە

چۆم وەك ماریكى ئەنگاوتە بىۋچان رىگا دەپيۇئ
شەپۇل وىنەي خەيالى من جارجار سەرى لى دەشيۇئ

تاو ھىند بەتىن و تەوژمە خوین لەرەگدا دىنیتە جوۋش
قەلپەزەي ئاۋ گرمەي جارجار بەلگەي زىندوى شارى خاموش

دارى خەۋالوۋى پاش زستان بىۋجوۋلە و شنە تاساون
دەلىي بۇ سوجدە بۇ بەھار لە قنۇوتا راۋە ستاون

پردى تازە دريژ، دريژ بەسەر ماری چۆم كشاۋە
سەدان ناو و بىرەۋەرى لەنيۇ دلى خەشارداۋە

من و خەيال و ھەلبەستىش خەرىك سى كۈچكىنى بىرىن
غەرقىن لەنيوان ھەزاران بىرەۋەرى تال و شىرىن

خەيال دەبىتە بالداریك دەفرى بو ئاۋ ودانەكەي
بۇ خۇراكى شىعرى تازە بەجى دىلى ھىلانەكەي

ئەمن دەبمە پارىزەرى و بسكى تۆش دەبىتە بالى
ئەم بىچارەي بى ھىۋايە چىكا لە ھىلانەي خالى

جارجار خشە و ھاژەي ماشىن دەپسىنى ھەوداي ئەندىشەم
منىش بەخۇم دەلىم گەلۇ چىمداۋە لەم قىرە و كىشەم

بۇ نەچمەۋە نيۇ خەيالى دىنباي دەروون و ھەستى خۇم
بۇيە ھاتووم تا تىكەلەم لەگەل شەپۇل و رۇحى چۆم

جى بىل قاقىرى و خامۇش
بانگم لى دەكا وەرە تۇش

بەرەو شارى دەريا برۇم
خەيال وەپىشم كەوتوھو

پىلە و مەقام داناكەوين
ژىن چىە ماناى بى ئەوين؟

تاكەى لە كى بەركىنى پارە و
تاكەى ئەوين حەپسى دل بى

بىر دەگەيىيە ئەو رادەيە
ژىنى حەيوان چەن سادەيە

خۆزگە روژى لەم جىھانە
ژىن ئەگەر ماناى خواردنە

ئەى چاۋ؟ ئەى ئەستىرە؟ ئەى شەو؟ ئەى دار؟ ئەى گەلا؟ ئەى روبار؟
ئەى ئەوين؟ ئەى سىرتە؟ ئەى كچ؟ ئەى ژوان؟ ئەى ھوراز؟ ئەى دلدار؟

ئەى فرمىسكى چاۋى ھەتىو
كۆرپەى سەرشەقام بى بژيو؟

ئەى نىشتىمان؟ ئەى ھەژاران؟
ئەى من تىرېم چۆن لەبىر چى

ئەى چىژى بادەى غىرفانى؟
ئەى سەرچۆپى ئەى گوانى؟

ئەى مۇسقىقا؟ ئەى گۇرانى؟
ئەى شەرابى راستى و شادى؟

وابى، ژىن چەن بى مانايە
وشەى كورتى "ئا" يا "نا" يە

ئەمانە ھەموو بىھودەن؟
ھەرچەن جوابى ھەرپرسىياري

نە بە "ئا" يە و خو "نا" ش نىە
يەقىن ئەم دنياش ئاش نىە

بەلام جوابى ئەمپرسىيارە
ژىن و ئەوين ئاردى روحن

دنيا مالى سەفای روحة، ژيان بەيتى ئازادىە
تەمەن خەونىكى ئالۆزە، پىرپىر لە رەنج و شادىە

ئازىزم نە كەي...

بەيانى كاتى مىلى تىشكى تاو دەرپىژى چاوى ئاسوى خەوالو
تىنى يادى تو دەزىتە ھىزم دىم بەرەو شار و ولات و مالو

لەسەر زىرىنە زىنى ئەسپى خور دەفرم بەرەو لات بە وىنەى شەمال
دەروون وەك جامى بلوورى تاسەم ئازىزم نەكەى دەرکەوى لە مال

ئازىزم نەكەى خوى تيا نەنوینى دەنا نابیتە پەرى شىعرى جوان
چول دەبى شارى خەيال و ھەستم شەوق دەلى ئەى زەوق کوا جریو ەت کوان؟

ئازىزم نەكەى ھەلقىچىنى شابالى سوورى پەپوولەى تاسەم
نەكەى لىم ون بى دەنا دەشكىنم بە گوللەى شىعرى شەقلى ئەم باسەم

بەيانى ھىشتا تىشكى تاوى روون گەرمى نەکرد بوو كولمى خورەتاو
من گەیمە شارى ئەوین و تاسەت کردمە شوین گىرت کۆنە راوچى چاو

لەسەر بەرمالى شىعرە تازەكەم دەس بە دوعا مام بو شوینەوارىك
كام شوین ما نەچم؟ كى ما نەپرسم؟ جى ژوانىش ببو ە كۆنە ھەوارىك

شوینى پىی يادى ھەز و تاسەمان لەسەر خولى نىو جى ژوان جى مابوو
خوزگەم بەوساتە لەسۆزى شىعرى مەولەویش حالى وەك مە شىوا بوو

شل بوو ئاوزهنگى خەيال و نەمدىت شىنەي لى بىرا ھەناسەي شەمال
ئازىز لەكۆي بووي بۆ نەھاتىەوہ چەن چۆل بوو بى تۆ ھىلانەي بەتال

خۆزگە دەمزانى كۆيت كرده بەھار بە سەوزەلانى بىر و ھەناسەت
كام مالت كرده گولخانەي خەيال كام شەقام فەخرى كرد بە پياسەت

خۆزگە ھەر ساتى چاوى ئاواتم لە دوورترين شويىن بەدى دەكردى
ئەوسا دەتزانى چۆن ھەلۆي چاوم بەرەو بارەگاي شيعرى دەبردى

گيانە لىت روون بى، تائەسپى خۆر بى، دەمخاتە پشتى و دىم بۆيەك ھەوال
بەلام ئەمجارە گەر ھاتو ھاتم، ئازىزم نەكەي دەرکەوى لەمال

ئازاری شهو

دنه‌ی هه‌ستی ئا‌گراوی چاویان له‌گه‌ل خه‌و کردم زیز
چارشیوی ره‌شی پو‌شیوه بالای به‌رزی شه‌وی پاییز

گور‌ه‌ی شه‌وبای شه‌وگاری ره‌ش راپ‌یچه‌کی دام بو‌ ده‌ری
له‌م شه‌وگاره‌ ره‌شه‌ی پاییز روو له‌کوی‌که‌م چم‌وه‌سه‌ری؟

خشه‌ی گه‌لای وه‌ریوی دار برا له‌ژی‌ر پی‌ی ری‌بواران
شه‌قام چو‌ل و هو‌ل و کپه با، جی‌خو‌ش ده‌کا بو‌ باران

زرقه‌ و برقه‌ی کاره‌بای شار چاوی شی‌عری شه‌واره‌ خست
ئه‌ژنوی شل بووی شه‌واره‌ی شه‌و شه‌قام ده‌پی‌وی بست به‌ بست

ماسی تینووی هه‌ست و خه‌یال له‌ ده‌ریای شه‌و که‌وته‌ مه‌له
لاقی ماندوی ری‌بواری زیز به‌ ماندویش که‌وته‌ مه‌له

له‌ دوور ده‌نگی نه‌رم و لاواز هاته‌ گوی‌چکه‌ی ری‌بواری شه‌و
وه‌کوو پر‌مه‌ی گریان‌ی بوو له‌تاو تی‌وی ئازاری شه‌و

راسته‌ گریه‌ و ئازاری شه‌و خه‌و ره‌وینی ده‌رده‌داره
به‌لام زو‌رکه‌س گریه‌ و غه‌میان وه‌ک شه‌و له‌ مل به‌پی‌واره

ئاخ‌چه‌ن سه‌خت و چه‌ن پر‌ئی‌شه شه‌رمی بی‌ئینسان له‌ ده‌ردی
نه‌ه‌ویری ئاشکرا بگری قووتی‌دا هه‌ناسه‌ی سه‌ردی

سەختە گەرۈى ھاوار بېرن
ئىدى چۈن نەگىم بە خەيال
لەمپەرىشت سست و بىئەي
بووكى ژان نەگرمە ئامىز

بىلى گىرىان دەنگ دانەوھى
يا راستەقىنەي پىرژارى
زىنگەي تاسى خەيال بى؟
كەسىك لەدەست ژىنى تال بى؟

كە وابوۈ گىرىان ھاوارە
غازى گەرۈى ژىر چەپۈكە
لە زەلکاۋى ژىنى نىزى
لەدەس خۇيى و گەل و خىزى

گىرىان خۇزگە و بىريايە بو
سەدان خۇزگە و سەدان بىرىان
شەوبىدارانى دل بەسۈ
نەك ھەر ھى خۇي ھى من ھى تۈ

خۇزگە لە قامووسى ژىنا
رقى خوداي ھەستاندايە
وشەي لەيەك نەچوون دەمرد
كۈنۈش بىرن بو خۋاي دەسكرد

گەلەي وەريوى دەس خەزان
زىندوۈ بوۈنەوھى دىبايە
وشك نەبوايە تا بەھار
بەچاۋى خۇي نەك زور يەك جار

ئەۋچاۋانەي تا دۈايشوۈ
روۈنى روانىنى يار دەبوۈن
لىلى نىگاي چاۋى مەستن
باكەم بلىن چاۋ لەدەستن

خۇزگە سەد خۇزگە ئاسۈي ژىن
كۈلكە زىرپىنەي ھەورەنگى
لە روۈى شەۋى بىسرايە ژەنگ
بىبوايە تەۋە بەيەك رەنگ

ئىدى نە شەۋ دەبۈە شەۋە
پەرى وشەي راست و رەۋان
نە شاعىر دەبۈە خەيالى
بەسەر شىعرا دەكشا بالى

باران

له چوارگوښه ی عاسمانه وه هه وری ئاوسی رهش نه وی
له ترسی قه مچی تریشقه نوتفه ی ده زیته سه رزه وی

عاسمان و عهرز تیکه ل بوون بووکی خوړون و نادیار
سووک به شووشه ی په نجیره دا باران تکتک ده تکیته خوار

پاییزی زهره د رهش هه لگه را تا چاو هه ته رکا هه ر ره شه
زه وی تینووی به تاو سووتاو به م بارانه دیته که شه

دهرژئ باران ده تکیته بن برکه ی وشک بووی دهس که له
رهگی ته ری ریشه ی سیسی تیرو دهکا حقه په له

پاساری له جیکه جیک کهوت به بی فیه و فرته دلته نگ
له ژیر به ره یوان و پاسار هه لکورمان کر و بی دهنگ

گه لای داران ته ر و بی هیژ سه وز و سوور و زهره و بی تین
له گه ل هه ر دهنگی بارانه ناکام ده که ونه هه لوه رین

تو خوا هه وری په له ی پاییز تیرو که چی شار و گونده
له میژه لیوی ئه م خاکه تینووی بارانیکی تونده

په له ی پاییز جوانه ئاسو حه یف ده وه ری ئی گه لای دار
به لام چون من عاشقی چروم شتی تره په له ی به هار

وینە گر

نازانم چۆنت بوۆدویم له جوابی ئه و ته ماشایه ت
تو شورهبی و منیش ماندوو کوا ئه ورییه م بیمه سایه ت!

کراسی شیعر و له چکی وشه بو جلی بووکی خه یالت
هینده به رته نگن وهک زارت ناکهن ته وسیفی جه مالت

تو به له چکه ی شه ده ی ره شت من به به ختی ره ش و تاریک
دوو سیابه ش نیگانیان گری دران باریک، باریک

چاوه کانت کانگای نوورن له نیو شه وی ره شی ژینم
تو په ری شیعی و نه مزانی هاتی به به شتی ئه وینم

تو نیگار کیشیکی کوردی به ره نگ و پینووسی تووکن
به یهک نیگا خوت کیشاوه له سه ره کاغه زی دلای من

شه رمی مه که، شه رمی مه که وه ره با تیر لیک بروانین
هه ره ئه وه نده یه ک ده بینین هه تا کوو لی ره میوانین

"بەرخ"

چەن جوان چەن نەشمىل دەرۋىيى چەن خوين شىرىن چەن سەھەت سووک
بىي خەم بىي خەيال چىلخوش سووک و ئازا ويىنەي ھەلووک

رەزا سووک و لەبەر دلان لەپەنەي دايكى رەنجه روي
بەرخۈلەيىكى قەشمەرە ھىند جوان نەبوو جوانتر لە خوي

ھەنگاۋەكانى چەن بە گور دووگى جوان و چووک و گوشتن
بىي خەبەر بىي خەيال خوشحال بەرە و سىدارەي فروشتن

سەر لەبەيانىكى روشتن ويىنەي بەھارى ئازادى
ھەوا بۈنى باران و خور دژى زىستان و بىيدادى

سىيى و رەش و چاۋى كەژال چەن بە تامەزرو دەرۋارې
لە پەنەي دايكى رەنجه روي بەرەو جى ژوانى بازارى

تۈچۈوزانى بۈكۈيت دەبەن وا خوين شىرىن ھەلدەبەزى
خۈت لەم و لەو ھەلدەساۋى سەر گۈلى ئاۋات دەگەزى

بۈي بەھار سەرخۈشى كردوۋى نەشە، وريا، زيت و قەشەنگ
جوانتر لە ھەر بەچكەي گياندار بىي ترس، بىي خەيال، بىي دەنگ

ھو! بەرخۆلەم ھەروا خوۋش بە
خو سىدارەى فروشتنىش
خو چەقۇى قەسسەب ناناسى
نەت دىوہ و ناش زانى باسى

كۆزە خنجىلانەكەى خۆت
ھەزار خۆزگەت بەوساتەكا
گەرەترىن شارى ژىن بوو
ئەوئ بەھەشتى ئەوين بوو

خۆزگە بەخۆت كە نازانى
چەھەوايىكت بو دەلى
بەرەو كۆيت دەباخواونەكەت
لەسەر شايى وزەماوہنت

ئەو ئاھەنگەى بوۋ دەگىرئ
بەزەى شەر خىزى ژيانە
ھەواى شىن و رەنج و مەرگە
شەرى ژىن و نان و بەرگە

ھۆھو بەرخۆلە جوانەكەم
چەرامم دەكردن لەخۆم
گەر من بايەم لەجىئ ئىوہ
نان و ئاوى ھەرچى خىوہ

خىوئ چەزكا بە كوژرانم
خۆزگە سەد خۆزگە ھەر نەبن
لە بەرانبەر ھىندى دراو
دانەيەكيان بو زەينى چاو

گەر من بايەم لەجىئ ئىوہ
لەوئ و ژىنى ئازايەتى
رووم دەكردە ئەو كىوانە
دوور لە چاوى چى ئىنسانە

سەر بەرز ئازانە بەز و رىا دوور لە چاوى ھەرچى خىوہ
بەرخۆلەم بىروام پى دەكەى ژىنى سەر بەست ھەر لە كىوہ؟

یادی به خیر

یادی به خیر سلاوه کان
 یادی به خیر زه رده خه نه
 یادی به خیر کوږی شه و شه و گه پری مال
 شه و گه پری و شه و چه له که ی،
 یه کیه تی بوو عیشق و سه فا و پرس و هه وال

کاتی که نیواره ده هات
 پلو و سکه داره کانیه که ی زو لالی دی
 پیده که نی به پرووی په ریزادی گولخه نده ی رانی رهوت و روو خاسه که وی
 گوزه که پر ده بوو له گول
 تامی ده بوو تیکه لی بوونی خوشی گول ئاوی شه وی

یادی به خیر سلاوه کان
 یادی به خیر مانگه شه وی شه وانی دی
 شه و گه ره لاوژهی کوږه حهیران و جه مات
 له پشستی په نجه ره ی رهش و ده لاقه وه
 دهنگی هه نیسک و یا چپه ی یاری ده هات
 مانک ده تکایه سهر زه وی عاره قه که ی
 تکه ی گه شی چاوی شه وانی ساوی دی
 تریفه که ی مانگه شه وی ده کرده شه ونمی گه شی
 روو مه تی بوو کی نابه دل

يادی به خیر

يادی به خیر میخه ک و ملوینکی سمل

که وته چه لپه زه ی به سامی به حره وه تیشکی ئه وین

به حری هه و؟

به حری هه وهس؟

به حری ته مه ددونی درۆ و بۆمب و چهک و خوین و برین

به حری هه ژاری خه لکی دی

به حری بی ژاری خه لکی شار

يادی به خیر عیشق و ئه وین

ئه وینی مه م

ئه وینی زین!!

ئێسته به ئاههنگی شنه ی بای خه می دی

ریزه چناری سه ره ری ژوانی چه لان دیته له رین

ئێسته به ئاوی چاوی سووره گول

لق لقی چاوی نیرگسی میرگی ئه وین دیته گرین

يادی به خیر داوه تی گول

يادی به خیر لیوی عه قیقی یاره که م

چه شنی سکل

به زه ده که ی مه نه جلی دل ده هاته کول

يادی به خیر سلاوه کان

يادی به خیر جه ژنه شه و و

شۆردنی مه نه جلی و سه له و

بۆنی

هه ره شته تیکه لی چیشتی سپی، پلاوه کان

يادی به خیر سلاوه کان

بە لām بە چاوی کالی تۆ قەسەم ھەوینی شیعەرە تازە کەم
 بە بۆنی زولفی تۆ قەسەم ئەوینە پر لە رازە کەم
 روژێ دەبی،

بە خوینی ئامۆزای خەجی
 دەبیته دەشتی سوورە گۆل

ھەموو چەر و لیڕ و بە پروو و دارە بەنە
 دەزیتە لیوی شار و دی

تیشکی بزە و زەردە خەنە

دەزیتە لیوی شار و دی

تیشکی بزە و زەردە خەنە

کوا به سته له که

کۆ ده لۆ به سته له که و باده وهیه
 کۆ ده لۆ گاله درا ده رکۆ هه تاو
 قور به سهر خیلۆ سه هوڵ
 به دبخت ئه و که سه دلخوشیه که ی به و شه وهیه

من له ئاههنگی شه تاوان حالیم
 من له سهر به ندی هه وای شو وشه شکاوان حالیم
 باش ده ناسم له سه دان فرسه قه وه دهنگی ده هوڵ
 قور به سهر خیلۆ سه هوڵ

دیتته گویم دهنگی گهرووی خاسه که وان
 تۆ ده گه م من له وشه ی بالۆ هه لۆی سهر کاوان
 هه ست ده که م سامی وه ره ی به رزی فزین
 له خشه ی زه رده گه لای مانگی خه زه لوهر حالیم
 تیده گه م ره مزی گول و بولبولی سه رمه سته به هار
 دیتته گویم دهنگی ترووسکه ی گه شه ئه ستیره له جه رگه ی شه وی تار

مەن گەلئى جار لە گەل ئەو بولبولە دا گریاوم
 کە گولئى سوورى لە بەر شەختە وەرى
 دلم بۆ غونچە گولئى زۆر بوە تەنگ
 کە نە پشکووت و زوقم نیشتە سەرى
 کە چى بە م حالە وە ھەر سەوزە سەرم
 مەن لە کاجئى کە لە بەر بە فرى سىپى دا سەوزە
 فیر بووم چۆن بە سەھۆل پئى بکەنم
 دلم ھەر گەرمە ئەگەرچى لە وە زۆر تر کز و سىر پئى بە دەنم

وەنەبئى پیرئى گەرىدەش بىم ئەمەن
 مەنى ئازارى ھەژارى چەشتوو
 لە کەلى خانى ئەویندا ماندوو
 نە لە ئەم رینگە بە ئەزموون و پتەو
 چ بکەم ئەم خاکە وەھای بار ھینام
 تايە کەم خورپە لە جیژوانى ئەوین کەوتە دلم
 تا کوو زانیم کە چەنئى دەس بە سەرىن خۆم و گولم
 لە دلم داگرئى نیللەى وە کوو ئاتەشکە دەیە
 تا کوو ئەم ئاگرە پیرۆزە لە دلم دەگرئى
 تا کوو ئەو تینى ھەیە
 پیکەنین دەمگرئى بە و خەلکە دەلین
 ساردە با و بەستەلەک و بادە وەیە

شىعر

ئازىزەكەم تۆ خۆت شىعرى
 شىعرى گەرووى شاعىرىكى چاۋ بەستراۋ
 تۆ فرىشتەى
 يان شىعرى فرىشتەى خوداى لە ئاسمانى شاخى ھەورامان دا نوسراۋ
 نا! نا! گولم
 تۆ جوانترىن شىعرى سىپى ھەوارامانى
 تۆ جوانترىن شاغەزەلى شاعىرىكى ئەويندارى كوردستانى
 بەلام گيانە خۆت نازانى تۆ خۆت شىعرى
 شىعرى جوانى مەريوانى

ھەۋر

دەلّىن پەلەھەۋرىكى دوور
 قەرارە بىۋى لەسەر لىۋى كانىلەكان
 بىسپىتەۋە كەفى قەۋزە
 مەن بارانى وام نەدىۋە
 ھەۋر دوورە و
 شىنكەى ئەم خاكە ھەر سەۋزە

"بۆنى بەھار"

كاتى بەھار
 بە تېشىكى گەرمى خۆرەتاو
 لە چال و بەرزى كۆۋەكان
 خىۋەتى زىرى ھەلدەدا،
 شىنەى شەمال
 قىزى كىچى دارى بەھار
 ھەر ۋەك خەياتە بادەدا،
 دەكرى بلىيى ۋەرزى ئەوينە كات و سات
 مەلان بە تىپ و فەۋج و گەل
 ۋىكرا دەلىن بەھارە دى،
 كۆيىرېم لەنىۋ ئەم خاكەدا بۆنى بەھار
 لەگەل بۆنى شەپ و خەم و ئازارە دى
 تۆبى خودا دە پىم بلىن
 ئەۋەش بۆنى بەھارى دى؟

"تاوى له شاگولى تهوريز"

كاتى به شابالى خيال
 دهرم بو ئاسمانى يەك رەنگ
 بو باغچەى گول بو پاركى جوان
 رادەمىنىم له جوانى گول
 چاو دەرگىرم له چاۋنەرمان
 گمەى كۆتر ھارزەى شەتاو
 بى دەنگى دى و گرمەى شارى
 بىزەى شىرىن تۇرانى ناز
 پەپوولەى جوان كە دەرگى بىل
 لەسەر گول ھەستى رادەگىرى
 ھەموويان دىنە بەر چاۋم
 بو ملوانكەى شىعرى ھەموو
 بەلام زەوقم ويشكى جەورە
 كاغەز، رەشى بى دادىيە

دەرپم دوند و كەژ و لاپال
 بو دەرياي قوول و شىن و پەنگ
 ئەو جوانيانەى دەسكارى خوان
 ھەلدەمژم ھەناسەى سونبول
 دەرپمە خوليايى خوين گەرمان
 ھەوولەين بىرىسكەى ھەتاو
 ھەستى گەرمى ئەويندارى
 نىگەى شەرماۋى چاۋى باز
 شىنەى تر لە شنەى خەيال
 چاۋى لە رىبوار دادەگىرى
 دىنە نىو خەيالى خام
 دىن و لەبۆم دەرپمە مووروو
 قەلەمم دارى دەم تەورە
 دل شىنەى ئازادىيە

كۆشك و تەلارى سەرمايە
خۇشى مارەبىراوى وانە
ئەوين ھەر لە ژىر دەستايە
شەرحى خۇشى ھەر خەيالە
ئەى كەى رۆژى ھەموو وەك يەك
بەلەرزىنن كۆشكى زۆردار
مىندالى ئىمەش وەك ئەوان
بىنوى لە جىيى پاك و نەرم
تائەو رۆژە سەر دىنى
ئەو ئاواتەم كە وەسەر كەوت
سەد شاگۈلى لە ولاتم
ئەوسا مىندالى كوردانىش
بە تىكرا كۆمەلى بەشەر

چاوى مەى لەبەر ھەلنايە
لە زەوق و ھونەر بىگەنە
جوانى ھەر لە ھەلبەستايە
خەيالىش لاي خوا بەتالە
بوغز و قىنمان بکەينە چەك
خۇشى بىنن بۆ دى، بۆ شار
نەترسى لە مۆتەى شەوان
بخوا چىشتى چەور و گەرم
جوانىش جوانى خوى نانويى
رۆژى رووناكمان وەدەر كەوت
دەبنە دەسكەوتى خەباتم
لەگەل ئەوان نەك بىوانىش
دەژىن ئازاد و بەختەوەر

شاگۈلى تەوريز ۷/۵/۷۱

گەزىزە

تۆپە يام ھېنى بەھارى بى گومان
 ۋا بە سەرمايى رەگى گوروانى
 سەر لە زستانە ۋە دەردىنى لە خاک
 بۆيە تۆش چەشنى شەھىد كەم تەمەنى
 چى ئەويندارە ھەنات بۆ دەبەنى
 تۆ ۋەھامات ۋ خەيال سەر شىتە
 دىت ۋ دەمخاتە ۋە سەر شابالى
 من ۋ دى ۋ غەشق ۋ بەھار ۋ باران
 خىلى توى بارى دەخستن لە ئەۋى
 ھەلووكىن ۋ ھەپكى لاي بەرغەل
 ئىستە ۋا يادى فەقەت ھەر ئاخە
 بە بى يەكتر نە دەچووين بۆ جى يەك
 خۆزگە سەد خۆزگە ئەۋى دەم مردبام
 مەزھەرى شىعر ۋ تەى غەشقاويم
 پوولەكە ۋ سىخمەيى گوى بەگواران
 گور ۋ تىنى كور ۋ كالى لاوين
 چەن لەسەر سەندنە ۋەى لىيان دام
 بولبولى سەرۋە بى تووكى كىو بوو

ئەى گەزىزەى سى زمانى بى زمان
 بۆ مەگەر خاكى سىرى زستانى
 چونكە وانىتە لە سەرمايە چى باك
 راستە گەر عاشقى شاخ ۋ دەۋەنى
 نەك پەيام ھېنى بەھارى بەتەنى
 زور ۋ تە ۋ رازى نىھانىم پىتە
 دىت ۋ دەمباتە ۋە بۆ مندالى
 دەچمە ۋە كۆنە ھەۋارى جاران
 پىر موخە ممەد، "قەرە تەكەى" پشت دى
 دەنگى مەر سەگ ۋەرى دەۋرى مىگەل
 پولى نازدارى بە كۆل گىلاخە
 ھاۋەلانى كە نە دەژيان بى يەك
 كوانى مەر، بىرى ۋ شىر سەتل ۋ جام
 جەغەتو ۋ كەۋسەرى ژىنى لاويم
 پولى ئاۋھىنى دەمە ۋ ئىۋاران
 گەرەلاۋژەى شەۋەكانى ھاوين
 كۈا چرىكەى بە "دەنا كورتى" سەلام
 سەى غەلى ئەسغەرى بوو بى نىو بوو

ھەي ھە گەر باسى نەكەم ئەو چاۋەش
 بوونە ئەستوندىكى تاۋلى غەشقىم
 ھېشتە تا يادى بە دىلما دەگەرئ
 ۋەكۈۋ ئەستىزە گەش و رەش رەش رەش
 بۇ شىعر شەكلى ئەون سەر مەشقىم
 چاۋى دىل بۇى ۋەكۈۋ جارەن دەپەرئ

ئەي گەزىزەي ھەۋەلەين پەيكى بەھار
 گەرى ئەو يادە لەمن ھەر ماۋە
 بۇيە تۆم كەردە بەھانەي شىنم
 چونكە تۆ ديارى نە ئەو كىۋانەي
 تۆ بەھانەي كە خەيالى دىلپەر
 لىم گەرئ ھىندى تىرىش بىروانم
 تۆ بلىئى ئىستە ۋەكۈۋ ئەۋكاتە
 خۇشى مابىئ لە دىلى لاۋاندا
 خۇزگە بەۋ ساتە "عەلى" تەنھا بوو
 شەۋ ئەمن شىعر و ئەۋىش گۇرانى
 چەبەھەشتى بوو مىنالى و لاۋى
 باغەۋانى يەخە ھەر مىخەك بوو
 چەن بەبى دەغدەغە بوو سەر شايى
 دەنگى "كامە مەدە ھەر ماۋىە تەنن
 ئىدى ھەر "دۇ" بوو كە كەللەي دەتەزان

سۈيىند بە كۈجكۈرى كۈزۋى ھەۋار
 ۋا بە ھىچ ئاۋى غەمى نەكۈزۋە
 يادگارى لە گۈلى نەخشىنم
 يادگارى "شەمى" ئەم "دىۋانە" ي
 لە ۋەتەن بىتتە ۋە تەيرىكى نەفر
 ياد بىكەم زىد و چەم جىزۋانم
 ئەۋ دەمە ئەۋ سەرەتە ئەۋ ساتە
 لە دىلى شۋان و بەگ و گاۋاندا؟
 شۋانى بەرغەل بوو بەلام ۋەك شا بوو
 تىر دەبوۋىن ھەر دوو لە نانى شۋانى
 غەرەز و كىنە نەمابوۋ باۋى
 دوور لە ئىستەك دەم و دىل يەك بوو
 دەس گىرا لە مەيان ئاغايى
 كاتى دەيكۈت "پىكەنن بو بە گرەن"
 گەرى شايى گەرەكى غەمىە بەزان

دەبى بۇ قافىيە سەد دەرکە ھەلیم
 یا رەوان تەبەئى ۋەكى مامە ھەزار
 تا پەرى شیعەرى ھەلى کا باسک
 ئەم لە دەس دەردى جودایی شین کا
 بچمە لای باوک و نەرۆم ھەر ئاوا
 ھەستى من شەتلى گەشى دەستى ئەو ھە
 شەر تە بوى سینه کەبابى چابم
 دەنگى قورئان و دەلایل ھەر دى
 ھەل دەقرچى دلەكەى پرتینم
 بالە ئاخىر بەشى ئەم شیعەرە کەمى
 دایکەمە ھى ئەو ھە گوشت و خوینم

من لە تۆ رایە ھەناو تینم
 لایەلایەت گرى نوئی تيم بەردا
 کە ھەموو ئیستە منەتبارى ئەوین
 ژین بە بى ھەستى ئەتۆ ۋەك بايە
 تا نەخە و تپام نە دەخەوتى بە شەوا
 دەردى ئەو کاتە لە ئیستا کە ھەیت
 خوشترین یادە بژى ئەو یادە
 قسە فیڕ بوو لە وتەى زارى ئەتۆم
 گوشتى تۆ و شیعەر و قسەى ئاسۆیە

چونکە ئەم یادە بە ھۆنراو ھەلیم
 مەسنەوى ۋا دەیەوى پەر بە ھەزار
 یا خەيالى ۋەکوو "ھيمن" ناسک
 ئەو بەرەو موکرى خەيالى زین کا
 چاکە لەو شوینە بکەم ماللاوا
 چونکە من ھەرچى ھەمە ھەستى ئەو ھە
 ئیستە ۋا راستە کە بوخۆم بابم
 تاكوو مووى چەرموو لە چۆکم دەردى
 مووى سپى دایکەم ئەگەر دەى بینم
 ئەى گەزیزە ۋەرە گوئى بگرە دەمى
 من لە دوور ھیندى ئەویش بدوینم

دایە ئەى تیشكى شەوانى ژینم
 شیرى تۆ خوینى لە رەگما ۋەردا
 خوشەووستى و گرە مشقالى ئەوین
 ھەر ئەتۆ کانى ئەوینى دایە
 تاكوو ھەم خۆزگە بە ئەو کاتە کەوا
 ۋەك دەواى خەو دەبوو چیرۆكى شەوئیت
 دل کەوا ئیستە بە یادت شادە
 تاكوو ھەم دایمە منەتبارى ئەتۆم
 ھەرچى دەیلیم بە زمانى تۆیە

ترس

قەت لە مردن نەترساوم	هەتا جوانی دیوہ چاوم
هەرچی ترسە مەرگە دەمرن	تاسیلەى چاوم تى دەگرن
کۆرپەى شیعرم بگرئ شەوہ	بەلام هەر ترساوم لەوہ
مردن لەم کات و دەورەىہ	ئەمە ترسیکی گەورەىہ
کە سەر بەستى تیدا قاتە ^(۱)	مردن لە نىو ئەو ولاتە
پیاو ناویرئ تازىہ بگرئ	کاتى خو شەو یستى دەمرئ

ساروقامیش ۶۸/۴/۷

۱ - سووژەى ئەم شیعەرە تا ئەو بەیتەم لە "شاملوو" وەرگرتووہ

"چاوی جوان"

کاتئ چاوی جوان دەبینم
 هانم ئەدەن بو هەلبەستئ
 ئەویش چاوی تیکەل ئەوین
 نازانی چاو چم لیدەکا
 گش گیانم دەتوینیتەو
 تین و مووچرک و تەزینم
 گر لە گشت گیانی هەلبەستئ
 تیشکی وەک ئاگر ئەدا تین
 رەنگبئ هیچکەس باوەر نەکا
 سەر لە نوئ دەم ژینیتەو

پېشكەش بە كاڭ غومەرى سولتانی "وہ فا"

بەھارى ۶۶

دای لە دەم — اخم — بۆنى بەرەزای
 بولبولی تەبعم خویندی لە جەزای
 شەنەى نەسىمى دەم بەیان کاتى
 لە رەششى دڵان گەشى دەخاتى
 ھەوران بە ھەیبەت کەوتنە داخوړین
 شەتاو وەکوو شىت ھات بە کەف چرین
 عیشوھى دار چنار بە گەلای تازە
 قوپی وقەر اغاو ھەوارگەى نازە
 کارگى لە نوالان سپى و ساف و سۆل
 ھاتنەدەر چەشنى مەمک خر و خۆل
 گمەى گا کوتر لەبەر "شای مەردان"
 سیررەى ھەلۆى بەرز لەرژ دوزەردان
 قاسپەى خاسەکەو لەسەر دوندی کیو
 لە دار س — تاندا بولبولی ب — زىو
 کوستان بە شەمال
 کەوتە گۆر و گال
 نەشەى کا دەروون
 تیشک و تاوی بوون
 وەک نەعرەتەى بە ور
 بە فرمىسكى ھەور
 س — ۆزى بلاوین
 جەرگ و دڵ تاوین
 لە بەرزى و نەوى
 لە س — ینگى زەوى
 چەن شادی ھینە
 زەراو ت — ۆقینە
 مەوج دەخواتەوہ
 جواپیە داتەوہ

چىرىكەي بەرزە بولبولى روخۇش
 داي لە مىشكى شىعر شاعىر بوون بىھۇش
 گۈلەباغ تانەي دا لە دار شىلان
 قومرى قەنارى بانگ كرد بۇ دىلان
 تكتك فرمىسكى رنـووى دارزاو
 زنەي كرد مىرگ و كانياو شەتاو
 پۇلى شىل و مل ھەلگەران بە ناز
 پىريان كرد سىنگى پىرئاخم لە راز
 رەشمال ھەلگەران بۇ دوندى كويستان
 شمشال بەفووى دل ھاژەي دى شەوان
 كىژى ھەوارچى گەر لەبىرت كەم
 با ساتى سەيرى جامى شىرت كەم
 دەنگى زەنگى مل مەر لە ئىواران
 كارەي مەر لە گەل ھۇھۇى جوتياران
 پەپوولەي رەنگىن بالى كراوہ
 پۇلى پۇرى شىل وان بە ھەواوہ
 لە شەرمى دلدەر گۈل ھەلگەرا سوور
 ئاوەنگى دەردا گولالە و چىنور
 لە شار و لە دى دەنگى گۇرانى و
 كەويار و نەشمىل كىژى بۇكانى و

لە داواتى گۈل
 بۇنى قەرەنفول
 بۇيە زوو پىشكوت
 يەكيان گرت جوت جوت
 دەرژىتە سەر ەرز
 رازان بە سەد تەرز
 چوون بۇ گىلاخە
 خۇزگە بەو ئاخە
 ھـۇبە بەھۇبە
 ئاي تۇبە تۇبە
 تۇبەي مەرگم بى
 كزەي جەرگم بى
 لەو شاخ و زەردە
 ياسىنى دەردە
 بە سۇزەي شەنە
 يادىن بە قنە
 لە رەنگى سكل
 نىشتەي پەرەي دل
 بەزم و سەمايە
 ئاي لايە لايە

فوو ده کهن له گشت چرای غه مباری
گه شاهه پولووی عیشق و دلّاری

به لام نه و به هار ئه مه سال دلّته نگه
کوردي مال روو خاو سووتاوی جه نگه
شه ونم له سهر گول وهک سالانی سال
به تایبهت گولی هه له بجه و خورمال
ئاخ به هار خوژگا بم زانیبایه
ئه مه هات و چوون و گه رانهت وایه
چه ن جارن له شی سبری زستانت
چه ن جاریش چرای نیو گولستانت
یاخو هه تاکه ی دریژه ی ده بی
ئاخو چی لیډی هه ر خودا نه بی
دیاره گه رانی بی و چانی تو
به لام هه ر به تو دلّ خوشه ئاسو

روژی روون هه لډین
دلّته نگ بوون هه لډین

ئه ویش دوو ره نگه
وهک پووره هه نگه
خوړ نایباته وه
هه لناداته وه
چه ن چه رخ و وهرزه
له م سهر رووی عهرزه
بووژاندوته وه
کووژاندوته وه
ئه م چه رخ و خوله
گش کهس لیی خوله
بی سه به ب نیه
نازانم چیه؟

پاييز

پاييز، دلتەنگ، پاييز رەنگ زەرد	من بە فرمىسك تۇ ئاھى سەرد
باھاوارمان بگرئ ئاسمان	تۇ بۇ گول و من ھاورپكان
تۇ بۇ باغى زەرد ھەلگەراو	من بۇ شىعرى پەنجەى پەراو
تۇ بۇ گەلەى ويشك و بىتىن	من بۇ لىوى ويشكى ئەوين
تۇ بۇ جۇگەى قەوزە گرتوو	منىش بۇ ھاورىى لەدەس چوو
تۇ بۇ كانى ويشكى بىئاو	من بۇ زنەى فرمىسكى چاو
وەرە تۇ شىنگىرپە بۇخوت	با ئەمنىش بى سىنمەوہ بۇت

پاييز دلتەنگ، پاييز رەنگ زەرد	من بە فرمىسك تۇ ئاھى سەرد
باھاورپ بىن برژئ بەلا	لە من فرمىسك و تۇ گەلا

بۇ جوائىكى نەناس

چاۋەكانت كانگاي تيشكن
تاييدا دەخنىكىن مەلەوان
دەريايەكى قوول و ویشكن
بىشەپۇل دەلىيى لە خەوان
نەخوشىكى بىئى ئازارن
بەخەوتوويش چەن بىدارن

نىگات دەقېرن ۋەك پەپوۋلە
تا زەرد نەبى لە زىرى بال
دەخوشى بەرەو تيشكى نىگات
خوى دەكاتە ون بووى چاوت
خۇ دلى منىش ھىند عەجوۋلە
دېتە بن چارشىۋى خەيال
تير دەروانى لە سەر تا پات
نەچىرى چاۋى خۇش راوت

زولفەكانت پەلەلى ھەورن
نە رەشمارن نە عەقرەبن
چونكا لە تاۋ تالە قەفقەفە
لال دەبم ديارە تال تال سىپى
دەبنە تيشكى عىلم و زانين
بەفرى سىپى زىستانى لەش
منىش بەم دەرسە كۆ دەبم
دەلىم تا ھىزىم تيا ماۋە
بىۋەلى لاي كەس بىدركىنم
ئاخ ئاۋات و ھەز چەن بەندىن
تەنەبنە گرىنى دلى پىرم
كويزىم تولىم ھالى نابى

بەلام كۈا خاۋەنى جەورن
بە برۋاي من يەك مەكتەبن
فىر دەبم دەرسى فەلسەفە
تيا نايەلى كىرى و كىپى
پىم دەلىن: "دەۋەرە ھەروانىن"
خۇ دەشبارى لە ھەۋرى رەش
ھىندەلى دىش تامەزرو دەبم
تاشەۋقى ھەن ئەۋ دوو چاۋە
دەستىك لە ۋە ھەۋرە ۋەربىتم
لەنىۋ ئەۋىن^(۱) وىنەلى ئەۋىن
بابە شىعەرى دەريان بىرم
كوترى كىۋىت مالى نابى
رىگاي ورمى - مەھاباد ۳۰/۱۰/۷۱

"ئاگرى تەر"

پەرى شىعەرم ھەۋىيى خۇشەۋىستى تۆيە بۆيە
گەر دىم بىلگىم گوم دەبىي لە نىۋ خەيالت

لە شەرەبى پىيالەي چاۋى ئەتۈي كەمى
ئەۋجار دىتە خەيالىخانىت كە چاۋانمەۋ

ھەلدەقەرچىم دەبىمە بىرىشكە سەر سىل و
دەم كاتە پوۋشە نەرمەكەي بابردەلە و

جارى واشە دەبىمە تەير و بە خىجىرى
بەلام چۈنكە بىي ھىلانەم ناچار روۋلە

من ئازارم پەتام دەردم لەۋىش رام ناگرن
ھىندەي دىكەش دەتۈيمەۋە و ۋەپەز دەبىم

دىمەۋە ژىر بالى سەۋزى خەيالەكەت
ھەناسەي سارد دەبىتە فوۋگە روۋى بىدەنگ

ئەمجار دەبىمە كەيخوسرەۋى مەداينە روۋخواۋەكەي
نەكەيساي شىعەرى تۈ بلوۋر تىكەل دەكەم

پەي پەي لە كۈۋپەي ئارەزو و شەرەب
خۇبە روالەت كى دەزانى چۈن روۋخواۋە

بۆم نايە تا بىدركىنم
ئەۋجار فورسەتى لى دىنم

پىشان دەدەم، دەبى مەھۋوش
ئاگرى تەرەم داۋىتە گۆش

سىلاۋى ھەستت دەم مالى
ئەدرىمە دەس باي شەمالى

بالم سىنگى شەۋ شەق دەكەم
دلى ھاۋرپىي دلرەق دەكەم

دەر دەكرىم، بىي ھىلانە
لەۋ خىزم و ھاۋرپىي گىلانە

كە چەن بژۈينەۋە زەنوۋىر
دىتە نالە چەشنى بلوۋر

كۆشكى دىم
جا تۈش دەبىە ساقى گولم

دەرژىتتە جامم دەمكەي سەرخۈش
كلى دەروون ھەتتا ئەتۈش

بەلام گىيانە لىت نەگۈرئ دىنيى سەفائى
سۇفيلكە نوپۇز نەزانەكان دەلىن خەيال نابىتە مال

كە تۇش وابى زىرو مال بە روومدا بىنى
مىن دەنگى رۇخى تۇم دەوئ ھەر لەبۇ خوت

مىن پەپوولەى شەمى جەمالى ھەستى تۇم
گەر پىت وايە سووكى پىلەو پارەم، برۇ

ئاخ خەيال چەندە سەركىشى بۇ كوئ دەچم
حاشا لە شەو لە گىرشەى زىرى تارىكى

بىمخە سەر شابالى تىژت بىمبەو ھاوھى
مىن گوچىراوى ئەستىرەم بولبول بانگى دا بە گوئما

مىن تۇزقالم با تىكەلى ھەتاو بىم جا
ئەو ھەورى باران ھىنەرمەو تاكوو لى جوئم

تاكوو شەمال رادەژەينى بسكى شۇرەبى
جىريوھى مەل دەبىتە سەنفونىاي عىشق و

تابزەى مانگەشەو مابى و بولبول ھەيران
تابەھاران پىشتوئىنى كۈلكەزىرپىنە

تابەيانىان كور و كالان رىگە بېرن بەرەو
تىشىكى بەھار بىتە ھاوئىن زىستان

ئەوينى مىن ھەر خەيال
چون بىتەتالە

حاشا لە عىشق و جەمالت
شانازى و سەرۋەت و مالت

دونيى دەروونم خۇش دەوئ
ئەوئىت رۇخ بى نامەوئ!!!

دەمبەيتە كوئ بە بى خۇ بوون
بىمبەو ھەتاوئى روون

سوروش روو بىكە چىا
لەسەر بەرمالى گول و گىا

دەمە شى مىن دىلۇپكى بارانم
ھەر خۇزگەخوازى جارانم

و داي دىنى پەنجەى ھەتاو
بولبول مەست دەبى لە گولۇ

بلى لەبۇ گوللى شەو بۇ
بەھالىتە كەل و ئاسۇ

قوتابخانە بە رىز
بىنىژرى دواى پايىز

كۆرەي دلى قوتايانم دەخۆي بگرى
دىوى ناھومىدى بمرى

تاكوو پەنجەي تەزىوى شىعر و ھەلبەستم
لە مەوزووعى ئىنشامان دا شادى بىزى و

كۆلمى كۆدەرش بكا داخ
دەيلى بەرانبەر بە سابلاغ

تالا لە ئاسۆي نالە شكىنە تىشكى ھەتاو
ھەتا رۆحى ھەسەن زىرەك دەچىتە سەر نالە شكىنە و

تىيى بىيى ھەستان
مەقام و ھەلبەستان

لېم نانېشى ترسى شوورە وقەلابەند و زىندانى
ھەتا ماوم بو خۆم دەژىم بو دل دەلېم شىعر و

ھەزار سالم بکەن لۆمە
پىشەي لەمىژىنەي خۆمە

مەن ھەر شای خەيالى كۆشكى دلى خۆم
نەگۆراوم قەت ناگۆرېم خوشەويستى ئەم ولاتەم

"چەن ديمەن بۆ چاۋەرييەك"

بـووكى بـەھار رازايـەوہ سـوروشـت پـرپر لـە جـوانـيـە
دەنگى شەتاۋ، جـريوہى مەل بـە سـۆز تـرين گـورانـيـە

لە گفەى بالى تەيرى مەست مەلى خەيال رادەچلەكى
لە ھەرچى دەروانى جوانە چى ديمەنە، نە ھەريەكى

لە رۆزاۋاۋە بـووكى خـۆر دـەيـيـەوئ بـچتـە پـەردەوہ
زاۋاي شەۋ چاۋ لەرييەتى دـەبـا بـمرئ بـەو دـەردەوہ

لە رۆژھەلات مانگى سېي وەكوو توپى سووك و گەورە
نيوگەزى ھەستاۋە لەسوئ دـەلـئى گـلۇلـەيەك ھـەورە

دەنالىنى بۆ سرتەى شەۋ لە جىژوانى زىندووى لاۋان
بىزەى دوو دلدەر تىكەل بى لە گەل ھاژەى سەر شەتاۋان

مەن چاۋەريى خەشى پىيم بىت و رۆج بدا بەم شوينە
جوانىەكان جوانتر بىينم لە رووى ئەودا وەك ئاوينە

ئاخ چەن جوانە ئەم ديمەنە ئەم رۆزاۋا و مانگەھەلاتە
مانگەشەۋى لە رۆژ جوانتر شەۋەزەنگ بى دەستەلاتە

قیزه‌ی سه‌قریک دیته گویچکه‌م نابینم چاوه جوانه‌که‌ی
منیش وهک ئەو دەر وون که‌یلم که‌چی ئەو گه‌یه‌یه لانه‌که‌ی

مانگ هه‌تا دئ گه‌شتر ده‌بی هه‌تاوی سوور ون بوو له‌سوئ
سه‌قر شوینه‌واری نه‌ما مانگ به‌چه‌له‌گه‌لم ده‌دوئ

ئهم دیمه‌نانه وهک ته‌مه‌ن به‌پرتاو دین تیپه‌ر ده‌بن
خۆزگه‌ زۆر که‌س بی‌دیبایه وهک جوانن له‌به‌ر چاوی من

ئێواره‌یه‌ کات به‌هاره ته‌نیام ته‌نیا بی‌که‌س هاوال
مه‌ستم، مه‌ستم، مه‌ستی جوانی نه‌ک مه‌ستی باده‌ی ترش و تال

مانگ بوه‌ موجودمه‌یی زیو ئاسۆش سوور هه‌لگه‌راوه‌ لی‌م
خۆر غه‌رقی خوینی پیاوچاک بوو به‌لام من هه‌روا چاوه‌ریم

تاكەي؟

نازانم بۇ دلم پربوولە تاسە
نازانم بۇ گرى پولووى دەرد و ژان
هيند دلته نگم مەيش ناکا سەرخوشم
يا لەوبەرى پەردەي خەيال چباسە؟
لېي تېكداوم ھەستى مەستى چاوى جوان
وشكاوى دى ئاوى ھەست و خوروشم

جارى واشە سىمى تارى شادى دل
كامە نيگا؟ ئەو نيگا وا پىر رازن
رۇحى گويگر دەبا و دەروا بۇ ئاسمان
بۇ روون دەكەن تاريكايى رازانم؟
بە مىز رابى بروى چاوى دىتە كول
وەك خەنجەرەي عاشقى خوش ئاوازن
بۇ نيو دەرياي خەياللاتى سەوز و جوان
پىرسىاريكە و چۈنە جواى؟ نازانم

نازانم بۇ قوفلى سىندووقى سىنە
وەك تەلىسمى ھەلناگىرى بە ھىچكەس
تائەو قوفلە من ھاوپى دەرد و ژانم
ئەو سىنەي وا چەشنى كورەي بى تىنە
گالە دراوہ بۇ دل بۆتە يەك مەحبەس
تاكەي دەبى ھەلنەگىرى؟ نازانم

تاكەي لرفەي سەر شەتاوى ئاواتم
تاكەي ماسى خىزى دەرياي سىنگى يار
منىش توونى چۆرى ئەو ئاوى دەريا
تاكەي پىر بى لە خوى زامى تازانم؟
بىتتە گەراو بە بەردى خويى داھاتم
ژار قولابى دلرەشانى بچتە زار
بووكى ويستم بەرگى رەش بى لە بەريا
ياكى دىت و چارى دەكا؟ نازانم

لە گەل جە غە توو

مەزھەرى شىيەر و وتەى عەشقايوم
بۆچى ناپرسى لە دووريت چۆنم
نيوزگم رەش بوە بۆقەترەيە ئاو
بۆ وەھا ھىزى شەپۆلت خاوە؟
دەورەكەت چۆلە لە ھىلانى مەلان

جە غە توو دايكى منالى و لاويم
جە غە توو چۆمى ولاتى كۆنم
من لە دووريت وەكوو ماسى گيراو
ئەى ئەتۆ چۆنى و رەت ھەر ماوە؟
گور و تينت نىە بۆ چەشنى چەلان؟

حیلەكەت ھەر وەكوو ئەسپى سەرکیش
خوینى ژين بوى لە رەگى ميللەتى كورد
شىنە دەيگىزى بە جيگەى داوەت؟
يا ئەوانيش وەكوو مە خنكاون؟
يانەما بۆ گەلى وانيش چەنەشە
ھىچ مەترسى كورى خۆتم ئاسۆم
بىئەوہى تىكى بىنى چاو و برۆ
ھەلۆەداى دلەبرى لىو نەخشىنى؟
وەك ئەمن ئىستە شكاون بالم
نىتە ئەو لرفە و ھاژە و تەق و رەو؟

جە غە توو دىتەوہ بىرت لەوہ پىش
زەندەقى دوژمنى بى تىنى دەبرد
چىە ئەى بۆچى نەما ئەو تاوەت
زەردە ماسى لە بنت ھەر ماون؟
ئىستەكەش باغى بەھەشتى بوقەشە؟
كۆانى لرفەى لە بەھارت ئەى چۆم
وہرە بى ھىچ خەم و بى ترس و درۆ
پىم بلئ تۆش وەكوو من غەمگىنى؟
يا لە بەر قەمچى تریشقەى زالم
ھىزى بالت نىە، وامەندى لە دەو

ھەر لە دوور خۆشە كۆرم دەنگى دەھۆل
دلى سارپىژ دەبى كويستان لە برين
بە غورەم دى لە نشپۆو لە نساو
لەشكرى بەفر و سەھۆلش قىرە بى
ھىچ مەترسى كۆرم ئاسۆ روونە

كوتى رۆلەم چىە ترست لە سەھۆل
لیم گەرئى تاكوو ھەور دىتە گرین
ئەو دەمە چاو كە لە سیلاوى بەھار
ئەو دەمەى مالى منيش پىرپىرە بى
غەم و ئەندىشە نىشانەى بوونە

خەبەرئیکە و لە موکریانەو دە

لە شکری خەم لە گەری رەشەلەک
بەزە ناییتەو سەر لیوی کەسی
کۆستی ئەمجار لە موکریانەو دە
دلی ئەستیرەیی گشت کردوو تەنگ
خۆ دەلەنگی ئی بە بەرگی تەمەو
رەشتیش بەرگی سەتی وەک ئاسۆ
دەیهوئ لەم شەو دا دەرچی لە مال
چەمەم بۆتەو هۆی شینی ئەتۆ
ساردە سەرما یە چتاریکە شەو
وا وەها زینە لە بۆت ئەسپی خەیاڵ
خەبەرئیکە و لە موکریانەو دە
چەو ئالیکە هەوای خەم دینی؟
شیوەنە و شینی هەژارە و یاران
"کۆنە هاوڕازی سەفین و هەلگۆرد"
سەری سۆلتان وەکوو سابلەغ بە تەمە
وا بە جووت تەرمی دەگرنە ئامیز
"هەر هەژار هیمنە کە ی جارەن بن"
بەبنەو پێکۆلە کە ی چاوی عەدو
وا هەژار رۆحی فەری لە و قەفەسە
شەوقی هەر باقیە بۆ رۆژی سیام
گری گرت جەرگی خەیاڵ و بووعەلی
ئەدەبی یەک گەلی کرد ساز و تەیار
کۆشکی نووسینی سەفای رۆح و دلە
نامری! ماو! لە کوئ مەرگە ئەو!؟
قەلەمی مەشخەل و هەر رۆشنە ری

شەو تاریکە، تەم و بەستەلەکە
لە چ جی نایە هەناسە و نەفەسی
چاوی هەلبەستە بە گریانەو دە
مانگ لە ئاسۆ بوە ئاوا، شەو زەنگ
چاوی شەو شۆرە لە ئاسۆی خەمەو
رەشەمە هات و رەشی کرد کەژ و کۆ
بەم شەو دل بە هەوای زینی خەیاڵ
دلە بۆ تەنگی چەو ماو لە تۆ
شەوی زستان بەتەنێ دەر مەکەو
چیه؟ بۆ کوئ؟ بە هەوای کامە خەیاڵ
دل دەلی بانگی بە گریانەو دە
شاپەری بالی خەیاڵ دەشکینی
رئ کەو روو بە مەکوئ دلداران
بە پەنای کیوی لە میژینه ی کورد
تییەرە رامەو سە دل بە خەمە
"هیمن" و "حافزنی سابلەغی بەریز
دین هەتا قیبلەیی دلداران بن
لە گلیشا لە پەنای یەک دوو بە دوو
راپەرە خەون و خەیاڵ ئیدی بەسە
چوە نیو چاهەو وەک مانگی سیام
پە ی کرا پیی ئەدەبی کورد و شەلی
دەو لە مەندیکی کە ناسرا بە هەژار
باخی هەلبەستی وەکوو باخی گولە
راستە رویشتوو قەت نایەتەو
لە دلی تەکتەکی ئەم خەلکە یە جی

له میږه

له میږه نوتفه دانسی ههستی شیعرم به تین و تاوی دهر د و ژانی بوونی
نه زیته ناخی شیعرې پر له تاسه و هه ناسه ی چه شنی ژی تاری دهر وونی

له میږه ئاهی تاساوی قه له م شه و له تاو ئازار و دهر دی دیمه نی دوور
دوو چاوی گل ده کا و هاتوته نه ژمار له حه سره ت دهر د و ژانی شیوه نی سوور

له میږه پیوه بووم شینی بگیړم له بو ئه و ته رمه کوړپانه ی وه بیکه س
له کووچه و سهر شه قام و چول و هه ردان وه بی گیان که و توون بی تین و بی هه س

له میږه خوینی خهستی ئه م گه له ی کورد دهنه خشی کولم و هه نیه ی گوئی زه وی پیی
به لام نه مجاره دهستی هاته کایه هه له بجه ی مرد و هیچکه س خوین نه هات ایی
له میږه چاوی فرمی سکم نه گریا به رووی شاری هه له بجه ی بیکه س و کورد
به رووی دهر دا به رووی ژانا چ ژانی به رووی زولمی که زوړداری له مه ی کرد

له میږه کوټ و زنجیرن وشه و دیړ له به ندیخانه یی هه ست و شعارم
هه تاکو و بینه موور ووی رشته شیعرې له بو سای گه ردنی بوو کی به هارم

وه دهر خن ههستی شاراوه ی دل و گیان وه کوو گیای خاکه لیوه ی دهشت و دیمه ن
پیان روون بی دل و موژده ی به هار بی که چی دهنوینی یادی تهر م و شیوه ن

که چی دهنوینی یادی شین به جیی شین دوو چاوی سووری شیعرې شینم نه مشه و
وشه وهک گولله ده سمن جه رگ و ناخم به زیندویی ئه دهن ته لقیمم نه مشه و

شەمى شەوگارى تەنيايىم بە فووى غەم
 ۋەراندى غونچەى ئاۋاتى خەيالم
 گوژاۋە ۋەيىرشى دەرد ۋە غەم ۋە ژان
 كوژا كۆرپەى خەوم بى سووچ ۋە تاوان

كەۋابوۋ شىعرى گوللاساۋەرن دەى
 شەقى كەن سىنگى سەنگىنى دژى كورد
 لەنيۇ خانى دلم سوورپ خۇن بەرەۋ دورور
 كە نوشتوۋى چەن بەھارى خستە تەندورور

ۋەرن ئەى خاۋەنى مافانى ئىنسان
 بەسە بەس باسى ماف ۋە لافى ئىنسان
 ۋەرن تىكرا لە خەۋ رابىن كەمىكى
 بەشەر بن تو خودا خۇتان دەمىكى

ۋەرن تىكرا بزەنن ئەم ۋلاتە
 چەسەردەشت ۋە چەبانە ۋە چەلەبجەى
 ھەموۋ گىيانى برىنە ۋە ۋا بەپىۋە
 ھىروشىمايە كوردستانى ئىۋە

نەپەلپەل بەلكوۋ پۇلپۇل ھەلۋەريون
 بلىى حەقسىن لە دونيا بى بسىنى
 گەلای جوانى منالانى ھەلەبجە
 حەقى كوشتار ۋە تالانى ھەلەبجە

ئەمن ئاسۇى غەمى ئەم دەردە گەورەم
 ئەگەر سەد ھىندە خۇرادەم بە يەزدان
 چلۇن ھىزىم ھەيە ھەلبەستم ئەشعار
 ۋەتەم بۇى چەشنى عوشرىكە لە ئەشعار

بۇكان - خاكەلىۋەى ۶۸

”فەرھەنگۆك”

((ف))

بەھا:.....% قىمەت
 باو:.....% مۆد. رايىچ
 بىزە:.....% زەرھە خەند
 بەستە زمان:.....% فەقىر. بىدەنگ و
% دەستەلات
 بەژن:.....% بالآ. ئەندام
 باسەر:.....% بايەكە لە رۆژھەلاتەو دە
 بادەوہ:.....% کوولاك. باي ھەورئ
% لەگەل بەفر
 بىدادى:.....% زولم كردن
 بىزىو:.....% شلوق. ھار و ھاج

ئاراز:.....% چۆمى ئەرەس
 ئەرژەنگ:.....% كىيى مانى يىغەمبەرى نەقاش
 ئاوى روو:.....% ئابروو. ھەيا
 ئەوك:.....% مل. گەردن
 ئەنقەس:.....% عەمدى. بەدەستى خۆ
 ئاقىق:.....% عەقىق. بەردىكى سوورى قىمەتى
 ئەلكەن:.....% لال. تور. لوكنەت زبان
 ئاوس:.....% زگ پر. باردار
 ئەستونەك:.....% شاتىرى چادر ورەشمال -
% كۆلەكەى چادر

((پ))

((پ))
 پتەو:.....% قايم. مەحكەم
 پوورە:.....% شەلخەى مېش ھەنگوئىن.
% كۆرى مېش ھەنگوئىن بەيەكەو
 پەرپووت:.....% جوړە بالندەيەكى
% چۆمىە لە مرأوى بچووكتەرە
 پەلەى ھەور:.....% توودەيەك يا
% بارستای ھەورىكە دەورى ساو بى
 پەلەى باران:.....% تارادەيەك ببارئ
% وشك و تەرى عەرز لەكە بدا
% دەلئى پەلەى داوہ.
 پەرژىن:.....% ھەسار كردن بەگيا و دارو
% دروو

بەردەباز:.....% رىزە بەردى دايدەئىن
 بۆپەرپەوہ لە جوگە و جوبار
 بەشقى:.....% بەعەشقى. لەبەر خاترى
 بەلەك:.....% رەش و سېى تىكەل
 بوژو:.....% بوژە. دەس لىدراو
 بژوئىن:.....% زەنوئىر. خوش ئاو و ھەوا و پر
% لەگيا. سىفەتى كوستانە
 بەندىخانەى ئاسۆ:.....% ناوى بەندىخانەيەكى
% كوردستان بوو
 بىن:.....% نەفەس كىشان لەبن ئاو دا
 بىن:.....% بىنە قاقا. مل
 بىم:.....% بىستم. بىمە
 باشوو:.....% واشە. تەبرىكى راوچىە

«ت»

تریشقە: % ھەورە گرە
 تووری سینه: % کیوی تور لە دەشتی سینا.
 % لیرە دا ئیزافە ی تە شیبەیی. سینه
 % تە شیبە کراوە بە کیوی توور
 % ۋە جە شە بە ھاگر تێ چوون
 تاسە بار: % ئارەزوومە ندە. بیر کردوو
 تە فرە: % فریو
 تە وار: % مە ھە لۆ. بازی مە
 تاسا و: % نە فەس لە سینگدا جە بس کراو
 تەرت و توونا: % دوور خراوە. بی سەر و
 % شوین
 تە شەر: % تانە. لاتاو
 تا پۆ: % سیبەر. شە بە ح
 تە کفیر: % بە کافر زانین. بە کافر ناسین
 تە پکە: % پۆسە. داو
 تور: % ناسک و تەر. دژی جیر و نە پچر
 تە مووز: % یە کە م مانگی ھاوین
 تەرم: % لاشە. جە سەد
 تە وژم: % تین ھیز. فشار و زەخت
 تە شرین: % مانگی ۱ و ۲ پاییز
 % لە سالی رۆمی دا
 ترووسک: % بریقە دانە ۋە. بریقە
 تامە زرو: % کە سێ زور ئیشتیالە شتی بی.
 % ئاوا تە خواز
 ترۆپک: % قوللە. نووچکە. دوند
 تە بار: % تایە فە. خیل. عیل
 تاو: % چادر. رە شمال

تیو: % تەب. گەرمای لەش

«ج»

جۆکە نار: % قەراغ جۆگە ئاوی کە
 % کۆری یاران لە دەوری
 % مە جلیس بیهستن
 جار: % پەلە گەنم و یا جۆ و
 % غەللاتی درواوہ
 جە غە توو: % ناوی چۆمبکە لە
 % کوردستان. زررینە روود

«چ»

چە و: % زیخ. ماسە
 چقل: % دروو
 چاو چنۆک: % سە قیل و خە سیس
 چمۆلە: % پوو کاول، جۆرە
 % تە و ھینیکە
 چاوروا: % شایە عە، قسە ی دم خە لک
 چوارمیخ: % بە سە لیب کیشان،
 % لە چوار لاوہ دا کوتان
 چواری: % سە گ
 چەرموو: % سپی
 چاخ: % دەورە، زەمان، عە سر
 چۆک: % ئە ژنۆ
 چل پلە ی عومان: % ناوی شوینیکە لە
 % بە یتی خە زالا شور دا کە چەن
 % دز لە وی رینگریان کردە ۋە.

«ح»

دوړاوه:.....% به قومار دانراو، نه وشته ی
% له قومار دا له دهس بدری

خه س:.....% غه لیز، دژی تراو
 خاهان:.....% ویستیار، خواز یار
 خناو:.....% خندروا، ناخندراو. پربو و
 خوړه ستان:.....% خراسان له نه سلدا
% خوړناسان بو و
 خپو:.....% ساحه ب، خاوه ن
 خول:.....% گیز، ور
 خول:.....% ده ور، سال
 خنجیلانه:.....% جوان و چکوله و خوشه ویست

«د»

«و»
 راین:.....% نیوی چومیکي ئالمانه
 رژد:.....% هه لدیری توند
 رژد:.....% خه سیس، چاو چنوک
 ره شبه له ک:.....% هه لپه رینی ژن و پیاو
% پیکه وه
 ریچکه:.....% سه ف. ریز به ستن
 روژپه ر:.....% ده مه و ئیواره، غورو و ب
 رزوان:.....% به هه شت
 ره گاژو:.....% ریشه به هه رلایه ک دا
% دا کوتان
 ریز:.....% ئی احترام، قه در و قیمه ت دانان
 رام:.....% مالی، ده سته مو

ده فر:.....% کاسه، زه رف، وه سیله
 دلگر:.....% نه م وشه له وشه ی نه ز داده هم
% به مانای شتی که دل پی جوان بی
% هم مانای شتی دلی عیسان ته نگ کا.
% لیره دا به مانای دلخواز و دلویسته
 داهات:.....% ده راهه د، ده خل
 دهس به سه ر:.....% ته حت نه زهر. له ژیر
% چاو دیری دا
 دراو:.....% پوول
 ده مار:.....% ره گ
 دلپ:.....% تکه
 دژ:.....% زید، مو خالیف
 دووراو:.....% به ستراو به ده زوو و ده رزی
 دژوار:.....% سه خت و موشکول
 دهروه ست:.....% پایه داری، ته عه هوود

«ز»

زه و:.....% کاتی زاینی گیانداران
% به تاییه ت حه یوان
 زناو:.....% کانی که فه سلې بی،
% هه میشه ئاوی نه بی
 زار:.....% دم. دم
 زار:.....% گریان. ناراحت
 زهره ر:.....% تو زقال نه و تو زه ی له به ر
% سییه ر و تیشک به ده ور ئاسمان
% ده روا

زەنۆڤر:.....%خۆش و ئاۋ و ھەوا، پ
%لە ئاۋ و گيا
 زیت:.....%وریا، زرینگ

«ژ»

ژیر:.....%عاقڵ، تێگە یشتوو

«س»

سڵ:.....%رەوێک، ھەڵاتن لە بەرشتی لە ترسان
 سییل:.....%نیشانە لە کاتی تیرەندازیدا کە
%تیی ھەڵدە کەن
 سوو تمان:.....%ئاگر گرتن و ماڵ سووتان
 سوراحی:.....%پیاڵە ی شەراب
 سنوور:.....%مەرز
 سوێ:.....%ئارەزوو
 سوێ:.....%ئاسۆ، ئاسۆگ
 ستیر:.....%موخە فەفی ئە ستیر، گۆلاو
 سەر بە ند:.....%سەر ئاھەنگی ھەر گورانیە ک کە
%دوو پاتە بکریتەو
 سە خە تی:.....%سارد و سەرما و تەر و تووشی
%نارەحە تی
 سە ما:.....%عاسمان
 سە ما:.....%رەقس، ھەڵپەرین
 سکل:.....%پولوو
 سە نبول:.....%نیشانە، رەمز
 سە بری:.....%سووکی، ھیواشی
 سیل:.....%ساج
 سو:.....%تە شە نا بوونی برین

«ش»

شاپەرە ک:.....%پە پوولە، پەروانە
 شەم:.....%بۆن
 شەم:.....%شەمع، چرا
 شۆلە:.....%شوعلە، گر
 شە و نامە:.....%راگە یان دە ی سیاسی کە
%بە شە و بلا و بکریتەو
 شوش:.....%ریک و راست و باریک
 شەوی یە لدا:.....%درێژترین شەوی
%سال کە ئاخیرین شەوی پاییزە
 شەو:.....%ئال، جانە وەر یکی خە یالی
%کە منال دە گووشی تا دە مرئ
 شە و نخوون:.....%شە و نە خەو،
%شە و بیدار
 شەواو:.....%بە شە و دا ئاودانی گیا
%و چاندراو
 شەوین:.....%بە شە و دالە و ھەراندنی
%ئاژەل
 شوول:.....%توول، شوو
 شیوو ەرد:.....%شیو برینی زەوی و
%کیلانی زەوی لە دووبار
 شە تە ک:.....%مەحکە م گری دان،
%تووند پیچان
 شیی:.....%شنە ی بلاوینی با، نە سیم
 شە رارە:.....%پولوی ئاگر
 شە و با:.....%بای کاتی شەو
 شە و با:.....%شە و بوا، کاتی شە و بوا

قسر:.....% ئەستىور، غەيرە ئاوس
 قلىچ قاىە:.....% نىۋى كىۋىكە لە سەر
% چۆمى جە غە توو لە بەشى
% ھە وشارە ۋە
 قەلپەزە:.....% شە پۆلى دەنگ دارى ئاۋ
 قەشمەرە:.....% جوان و خوين شىرىن
 قار قارە:.....% تە ختە سە ھۆل كە ئاۋى
% چۆم دەى ھىنى
 قنە:.....% رىگا رۆينى بالندە
 قەزا:.....% شار

«ك»

كولىچ:.....% دانشگاه، خويندگە
 كوچى قورىان:.....% بەرانبە كەى
% حەزەرتى ئىبراھىم،
% ھەرشتى بۆ قورىانى داندرى
 كەوير:.....% شۆرە كات و دروودال
% بى حاسلات
 كاۋلاش:.....% ئاشە كۆن، خەرابە،
% كەلاۋە
 كەلاۋرىز:.....% پىر بوۋنى شىك لە ئاۋو
% پىي دا برژىتە خوار
 كەۋى بۆران پىچ:.....% كەۋى لە بەر
% سەرما و بۆران لە ترسان خۆ
% بە مالاندا بكا
 كاخ:.....% قەلەى شاھان
 كەژ:.....% كىۋ، سەحرا

شوفار:.....% شەيتان و دوو زمان،
% جاسووس
 شوئىن گىر:.....% راۋچىە ك بە شوئىن ورەدى
% نە چىردا بگەرئى
 شىنە يى:.....% بە ئارامى بە ھىۋاشى
 شە تىل:.....% لقى رىحانە، باينجان، تووتن كە
% لە كەردوۋ دالدىرى، شىل
 شای مەردان:.....% ناۋى كىۋىكە لە
% ساروقامىش «بۆكان»
 شەۋەزەنگ:.....% تارىكە شەۋ

«غ»

غەش:.....% نادروستى، ناپاكى
 غەنىم:.....% حەرىف، دوژمن، رەقىب

«ف»

فرىزوۋ:.....% ھەرىز، جوړە گىايە كى بزارە

«ق»

قاسىد:.....% نامە بەر
 قاقىر:.....% وشكە لانى، كەۋىر
 قەشە:.....% ماسى سىي، قاشە ماسى كە دەللىن
% لە خەۋدا دىتنى باشە
 قەلەم كىردن:.....% پەى كىردن بە قىرتاندىن
 قەقنەس:.....% سوۋتاۋ
 ...% پەرەندە يە كى ئەفسانە يى كە ئاگر لە خۆى
% بەردەداۋ لە خۆلە مىشە كەى قەقنەسى
% دىكە دىنە دىنيا

«ھ»

موجوعمه:.....% ده فريكي خري
 ...% گه وره نان و چيشتي له سه ر داده ترا
 ماني:.....% بيغه مبهري نه ققاش
 موسه لله س:.....% موسله سي بيرمودا له
% ثقبانوس ئه تله س كه
% هه مووشت قووت ده دا.
 ميقنه عه:.....% روويه ند، رووسه ري
 مه زامير:.....% جه معي مزمار،
% واته گوراني و ئاهه ننگ
 مه نهجل:.....% قازان، ديكي گه وره
 مه شعهر:.....% مه حه للى شعور
 مانگي بوخارا:.....% ماه نه خشه ب
% يا مانگي سيام كه المقنع
% سازي كرد بوو
 مه زل:.....% مه نزل، مال
 ميزراب:.....% وه سيله ليداني سيمي تار
 مچورك:.....% مووچرك،
% ره عشه ي ئه ندام، ته زوو
 مالمو:.....% مالت، مالتان
 مه يان:.....% مه يدان، گوره پان
 ملي به كوین:.....% عه زادار، ره شپوش

«ن»

نامۆ:.....% ينگانه، غه واره
 ناياب:.....% شتي كه م ده س كه وي،
% بي و بيه
 نه فخر:.....% با كردن، فوو

كه ما:.....% گياهه كي كوستانيه،
% كارگي كه ما، مه شهووره
 كرخ:.....% سست وي حس
 كوز:.....% ماله چكوله به رخ و كارزيله
% له ته ويله دا دروستي ده كه ن
 كاوان:.....% رزد و زهردوماي كيو،
% تاشه به ردی لوو تكه ي كيو

«گ»

گه لو:.....% مونا دايه ياني ئه ي گه ل ئه ي خه لكه
 گه زراو:.....% گه ستراو، گاز لي گيراو
 گره زوك:.....% سيفه تي مندالي كه زور بگري
 گه روو:.....% قوروو، قورگ، ئه ووك
 گيزه و:.....% جياگاي خول داني باو ده ريا
% و چوم
 گرانجان:.....% گرانفروش
 گوروان:.....% شين بوون، پي گر تني شه تلي
% گيا و گول
 گه راو:.....% ئه و كانبانه هه رها تنه ده ري
% ده بيه به رد

«ل»

ليي كه مه وه:.....% ده س به رد اريم،
% ئيدي نه بارينم
 ليوار:.....% قه راخ، كه رانه ي چوم و ده ريا
 لاتيل:.....% له ژير چاوه وه ته ماشا كردن
 لاوين:.....% شوولي نه رمي داره بي
 لو:.....% گياهه كه

«ه»

هه تله: % لئی شیوانی ریگا، انحراف
 هاویر: ... % جیا کردنه وهی مهر و به رخ له
 ران
 هه ل: % فوورسه ت، ده فهرت
 هه ودا: % تال، رشته
 هه وین: ... % مایه، وه سیله ی گرسانی ماست
 % و په نیروشتی وا
 هه نا: % هانا، په نابردن
 هه لوو کین: % کایه یه کی مندالانه یه
 هه پک: % کایه یه کی مندالانه یه
 هو به: % چادر چیغی کویستانچی
 هه لووک: % داریکی چکوله ی
 % سازکراوه بو یاری هه لوو کین
 % سه نبولی که سیکه زور هه لُسورِی
 % و ماندوو بوون نه زانی

«ی»

یه خسیر: % نه سیر

نه مام: % خه لف، داری تازه چه قاو
 نه یار: % دوژمن
 نایه که وان: % له گه لم ناسازی
 نوارین: % روانین، چاولی کردن
 نیسان: % هه وه ل مانگی به هار

«و»

وه شت: % بارانه
 وه ره ز: % تووره، بی تاقه ت
 واده: % وه عده
 وست: % هه ره شه، بی ده نگ، شبه جومله یه
 واز: % هه لگیراو، کراوه دژی دا خرا و باز
 واز: % ئیشتا، ئاره زوو، ویست
 وشیار: % هوشیار، ئاگا، زیرک
 وی: % نه وی، نه وجیگا
 وانه: % دره س
 وی: % نه و

تی بینی:

بو مانای ئهم و شانه فه قهت له و مانایه که لک و ده گراوه له م کتبه دا ها توه
 بو یه له ماناکانی تری وشه کان خو مان پاراستوه.